

Flerbruksplanen for Audnavassdraget

Audnedal kommune

Lindesnes kommune

SLUTTRAPPORT

Forord

Arbeidet med Flerbruksplanen for Audnavassdraget startet opp i februar 1999. Selve planleggingsarbeidet ble avsluttet i mai 2001. Planen legges nå fram for kommunestyrene i Audnedal og Lindesnes kommuner.

I arbeidet med planen har berørte parter fått anledning til å være med og forme den framtidige forvaltningen av vassdraget og de vassdragsnære områdene. Resultatet av prosessen er blitt et omfattende handlingsprogram med over 50 foreslåtte tiltak. Flerbruksplanen vil bli et sentralt dokument når kommuneplaner og kommunedelplaner skal utarbeides.

Planen er finansiert av Fylkesmannen i Vest-Agder, Vest-Agder fylkeskommune, VAE Energi AS, og Audnedal og Lindesnes kommuner.

Vi vil med dette takke alle som har bidratt til gjennomføringen av arbeidet.

15. juni 2001

Ove Torland
Prosjektleder

Innhold

1. INNLEDNING	4
2. OM FLERBRUKSPLANEN	5
VISJONER OG HOVEDMÅL	5
HOVEDUTFORDRINGER	5
ORGANISERING	6
PLANOMRÅDET	7
ARBEIDSOPPLEGG OG FINANSIERING	7
FORHOLDET TIL ANDRE PLANER	8
VIDEREFØRING AV ARBEIDET	8
3. GLIMT FRA HISTORIEN	9
ISEN SMELTER	9
DE FØRSTE BOSETNINGENE	9
VASSDRAGETS BETYDNING I DAGLIGLIVET	9
4. AUDNAVASSDRAGET I DAG	12
FORURENSNING OG VANNKVALITET	12
FISK	12
FLOM, EROSJON OG VANNFØRING	14
INNGREP I VASSDRAGET	15
KRAFTPRODUKSJON	16
SAND OG GRUS	17
VIKTIGE NATUROMRÅDER	17
LANDSKAP	19
KULTURMINNER	19
FRILUFTSLIV	21
ORGANISERING AV RETTIGHETSHAVERE	22
NÆRINGSVIRKSOMHET	23
REISELIV	24
BOSETTING OG TRIVSEL	25
5. AUDNAVASSDRAGET I FRAMTIDA	26
HOVEDMÅL	26
DELMÅL	26
6. HANDLINGSPROGRAM	27
TILTAK SOM HAR MED VASSDRAGET Å GJØRE	27
TILTAK SOM IKKE GÅR DIREKTE PÅ VASSDRAGET	35
OVERSIKT OVER PRIORITERTE TILTAK	39
7. KILDER	40
RAPPORTER	40
MEDARBEIDERE	41

1. Innledning

Audnavassdraget har fra gammelt av vært selve livsnerven i Audnedalen. Vannet gav muligheter til mange forskjellige typer virksomhet, bl.a. kverndrift, sagbruk, fløting, transport og kraftproduksjon. I tillegg var elva rik på laks og aure. På begynnelsen av 1970-tallet hadde imidlertid den sure nedbøren tatt knekken på det meste av fiskebestandene i elva. En storstilt redningsoperasjon som resulterte i Norges første, fullkalkede elv har heldigvis gitt oss laksen og auren tilbake.

Bruken av vassdraget har endret seg fra tidligere. Svært mange interesser knytter seg likevel opp til vassdraget også i dag. Stikkord er: friluftsliv, reiseliv, naturvern og kulturvern, jordbruk og skogbruk, masseuttak, veibygging, resipient for utslipp. Når alle disse interessene skal kombineres, ser vi at det kan oppstå interessekonflikter og konflikter.

Audnedal og Lindesnes kommuner så et klart behov for å planlegge bruken av vassdraget for framtida. På denne bakgrunn startet et kommunalt samarbeid om en overordna forvaltningsplan, Flerbruksplanen for Audnavassdraget, i februar 1999. Forebygging av interessekonflikter og sikring av vassdraget som ressurs for kommende generasjoner, var to målsettinger med arbeidet.

Denne rapporten er et resultat av to år med undersøkelser, møter, diskusjoner og høringer. Dissenser oppstått underveis er i hovedsak blitt avklart, og styringsgruppa legger med dette fram sluttrapporten for arbeidet. Styringsgruppa ønsker at kommunene skal bruke Flerbruksplanen som et arbeidsredskap for å sikre ei god og helhetlig vassdragsforvaltning i framtida.

(Bilde nr. 1)

Trylandslaks tatt på Green Highlander ("Trylandsflua"). Foto: Edgar Vegge

2. Om flerbruksplanen

Visjoner og hovedmål

På det første møtet i styringsgruppa la deltakerne fram sine visjoner for arbeidet. Det som kom fram kan sammenfattes slik:

- Gjennom prosessen skal vi ha et godt samarbeid som avklarer konflikter.
- Arbeidsplasser skal bevares og gi grunnlag for livskraftige lokalsamfunn.
- Samarbeid mellom brukere og rettighetshavere skal sikre gode vilkår for friluftslivet.
- Audnavassdraget med naturkvalitetene er en ressurs som må sikres for framtida.

Planens hovedmål ble vedtatt på bakgrunn av visjonene:

Audnavassdraget, fra Grindheimsvannet til Snig med tilhørende naturkvaliteter, skal sikres for framtida. For å nå dette målet skal kulturelt og biologisk mangfold danne grunnlaget for en videre utvikling av næringsliv, friluftsliv og fiske.

Hovedutfordringer

Arbeidet ble fordelt på tre fagfelt. I løpet av prosessen kom det fram flere klare utfordringer innenfor fagfeltene:

NATURFORVALTNING

Kalking av vassdraget har gitt en god og livskraftig laksebestand i elva. Bestanden av sjøaure ser imidlertid ut til å være på vei nedover. Øydnevannene og Grindheimsvannet er preget av tette fiskebestander og dårlig vekst på fisken. Bør vi endre kalkingsstrategien for å øke produksjonen av sjøaure? Kan vi klare å redusere tettheten av fisk i Øydnavannene og Grindheimsvannet? Skal klekkeriet fortsette å produsere yngel til utsetting på samme måte som i dag? Hvordan skal vi best mulig ta vare på viktige gyteområder for framtida?

(Bilde nr. 2)

Sjøaure på utløpet av hølen under Gislefoss. Foto: Bjørn T. Barlaup.

Vassdraget ligger nært inntil bebyggelse, landbruksvirksomhet og industri, og er derfor sårbart for utslipp. Episoder med giftutslipp og oppblomstring av tarmbakterier viser dette. Hvordan kan vi hindre forurensning i framtida?

Gjennom undersøkelser er det registrert flere viktige naturområder langs vassdraget. Vi har også et rikholdig innslag av kulturminner. Hvordan kan vi best mulig ta vare på disse?

Aktiviteter som fiske, turgåing og bading er viktig for både lokalbefolkning og turister. På Øydnavannene og i nederste del av elva har også båtlivet tradisjonelt hatt stor betydning. Imidlertid er elveløpet fylt igjen av sand og silt og det er vanskelig å komme seg oppover elva med båt. Er tilretteleggingen for fiskerne god nok? Har bevegelseshemmede gode fiskemuligheter? Bør det skiltes turstier langs vassdraget? Kan ei eventuell mudring av ei båtlei nederst i elva kombineres med naturreservatet? Vil leia holde seg åpen? Hvordan skal rettighetshaverne møte utfordringene med næringsutnyttelse av fiskeressursene kombinert med tilrettelegging for allmennheten og bevaring av fiskebestandene?

KRAFT OG INNGREP

Vannføringa i Audnavassdraget varierer kraftig. I perioder kan vi nesten gå tørrskodd over elva, mens store flommer kan gjøre skade på dyrka mark og bygninger i andre perioder. Har vi muligheter for å begrense de store flomtoppene og samtidig sørge for noe mer vann i de tørreste periodene?

På enkelte strekninger er elva sterkt preget av forbygninger og kanalisering. Ovenfor Gislefoss har kanalisering ført til at fiskeproduksjonen er redusert sammenlignet med naturtilstanden. Har vi muligheter til å bøte på dette? Hvordan kan vi sikre at nye inngrep i vassdraget tar nødvendige

hensyn til bl.a. landskap, dyre- og plantelivet, friluftsliv, og resipientforhold? Stenger Gislefossen for oppgang av fisk?

(Bilde nr. 3)

Audnaelva er kanalisert ved Seland. Foto: Edgar Vegge

To kraftverk er i drift i vassdraget i dag. Disse utnytter vannet i Trylandsvassdraget og Grislevassdraget. Hva er kraftpotensialet i vassdraget med dagens priser? Hvordan skal vi møte utfordringen med eventuell ny utbygging?

NÆRING

I dalføret er det begrenset tilgang til sand og grus av god kvalitet. Hvordan skal vi sikre brukbare forekomster for framtida? Skal vi gjøre noe med gamle massetak der driften er avsluttet, men som fortsatt ligger åpne?

Arbeidsplasser er en av bærebjelkene i livskraftige lokalsamfunn. Nedgangstider i landbruket har skapt pessimisme blant bøndene. Det er derfor fare for at vi vil få ei nedtrapping av arbeidsplasser i framtida. Har vi nye virksomheter på gang som kan fange opp ledig arbeidskraft? Hva kan vi gjøre lokalt for å sikre fortsatt gode produksjonsvilkår i jordbruket? Har vi ledig næringsareal?

Langs Audnavassdraget finnes det få reiselivsbedrifter og reiselivsaktiviteter. De fleste turistene i området er på gjennomfart og legger lite penger igjen i lokalsamfunnet. Hvordan skal vi klare å få turistene til å bli her, og dermed legge grunnlag for nye, lokale arbeidsplasser innenfor reiselivet?

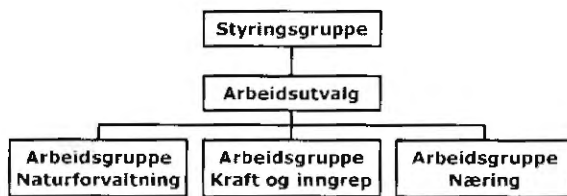
(Bilde nr. 4)

Laks tatt under Melhusfossen. Foto: Lindesnes Avis.

En annen bærebjelke i et livskraftig lokalsamfunn er trivsel. Trives folk i bygdene våre? Kan vi skilte med tilbud som lokker nye til bygda? Vil nyetablerere finne boligtomter?

Organisering

Arbeidet har vært organisert med styringsgruppe, arbeidsutvalg, og arbeidsgrupper for næring, kraft og inngrep, og naturforvaltning:

Tyve personer som representerer rettighetshavere, brukere og forvaltning med interesser i vassdraget, samt en sekretær, har deltatt i arbeidet:

Fylkesmannen	2
Fylkeskommunen	1
VAE	1
Audnedal kommune	2
Lindesnes kommune	2
Rettighetshavere/brukere	12
Sekretær	1
SUM	21

Ove Torland har vært prosjektleder, mens Edgar Vegge har hatt jobben som sekretær.

Styringsgruppa har hatt følgende sammensetning:

- Ove Torland, Lindesnes kommune, prosjektleder
- Sigrid Bendixen, Audnedal kommune (fram til 01.01.01)
- Oddleiv Skagestad, Lindesnes kommune
- Trond Bendixen, Audnedal kommune
- Svein Haugland, Fylkesmannen i Vest-Agder, miljøvernavdelingen
- Ole Steffen Gusdal, Fylkesmannen i Vest-Agder, landbruksavdelingen
- Bjørg Hellem, Vest-Agder fylkeskommune
- Per Larsen, VAE Energi AS
- Kåre Christensen, Audnaelvas Fiskerettseierforening
- Magne Haraldstad, Agder-Telemark Skogeierforening
- Bernt Løland, Vest-Agder Bondelag
- Hans Jørgen Snerling, Vest-Agder Bonde- og Småbrukarlag
- Terje Haaland, Lindesnes Jeger og Fisk
- Per Pytten, grunneierrepresentant, Audnedal
- Edgar Vegge, prosjektsekretær

En samlet oversikt over deltakerne finnes i kapittel 7.

Planområdet

Flerbruksplanen gjelder hoveddalføret og lisdene fra Snig i sør til Grindheimsvannet i nord.

(Bilde nr. 5)

Oversikt over planområdet.

Arbeidsopplegg og finansiering

Arbeidet med flerbruksplanen har vært inndelt i tre faser; status-, mål- og tiltaksfase.

STATUS

Arbeidsgruppene startet med å utarbeide egne notater om dagens forhold i og rundt vassdraget. Det var behov for å få gjennomført flere undersøkelser i denne fasen. Følgende rapporter er laget spesielt i forbindelse med planarbeidet:

- Viktige viltområder langs Audna i Lindesnes kommune. Runar Jåbekk
- En vurdering av hvordan senking og kanalisering av Audna påvirker produksjonen av laks og aure med forslag til avbøtende tiltak, og kartlegging av gyteområder på anadrom strekning. Bjørn T. Barlaup, Gunnar Raddum
- En vurdering av forhold med betydning for kultivering av laks- og sjøaurebestandene i Audna. Bjørn T. Barlaup, Sven-Erik Gabrielsen.
- Landskapsanalyse for Audnedalen. SMS-Landskap
- Høyere vannvegetasjon i Audna. Asbjørn Lie
- Kraftproduksjon i Audnavassdraget. Per Gustav Larsen
- Reiseliv ved Audnavassdraget. Siv M. Birkeland

- Bygninger eldre enn 1900 langs Audnavassdraget. Sammenstilling av tidligere undersøkelser. Edgar Vegge
- Flom- og erosjonsutsatte arealer i Audnavassdraget. Edgar Vegge
- Vannkvalitet i Audnavassdraget. Edgar Vegge
- Friluftsliv langs Audnavassdraget. Edgar Vegge
- Inngrep i Audnaelva. Edgar Vegge

All informasjon om status ble sydd sammen til en egen statusrapport.

MÅL

Med kunnskapene fra statusfasen satte arbeidsgruppene opp forslag til delmål for sine ansvarsområder. Etter noen runder i de forskjellige utvalgene, samt ei offentlig høring, ble delmålene vedtatt i styringsgruppa.

TILTAK

Arbeidsgruppene foreslo en rekke tiltak som skal sørge for at målene blir nådd. Handlingsprogrammet ble utarbeidet på bakgrunn av disse forslagene. Etter intern og offentlig høringsrunde omfatter handlingsprogrammet 54 tiltak.

FINANSIERING

Arbeidet er gjennomført med støtte fra følgende institusjoner:

FMVA, miljøvernavdelingen.....	kr.	234 000
FMVA, landbruksavdelingen	kr.	270 000
VAE	kr.	160 000
Vest-Agder fylkeskommune	kr.	200 000
Audnedal kommune	kr.	60 000
Lindesnes kommune	kr.	91 000
Sum	kr.	1 015 000

Forholdet til andre planer

Plan- og bygningsloven (§ 20-4) sier bl.a. at kommunene skal sørge for den nødvendige planleggingen når det gjelder bruk og vern av vassdrag.

I innledende fase av planarbeidet ble det både i Audnedal og Lindesnes kommune diskutert og vurdert hvilken formell status og prosess den endelige planen skulle ha. Audnedal kommune har vurdert det slik at de er best tjent med å fremme planen som en *Kommunedelplan for Audnavassdraget* i henhold til § 20 i plan- og bygningsloven. Lindesnes kommune er i gang med revisjon av kommuneplanen, og har besluttet å integrere de mest sentrale elementer fra godkjent flerbruksplan i revidert kommuneplan. Dette vil i første rekke være elementer som har formell status i kommuneplanen (byggeområder, båndlagte områder, LNF-områder med viktige jordbruksområder etc.), men også synliggjøring av andre interesser som er sentrale i en bærekraftig forvaltning av vassdraget og de vassdragsnære områder.

Innen 2005 forventer sentrale miljøvernmyndigheter at minst 20% av landets kommuner har fastsatt miljømål for et utvalg av vannforekomstene. Det forventes også at handlingsplaner er klare og penger avsatt til gjennomføring av tiltak. Flerbruksplanen anbefaler å definere delmål 4, 5 og 9 som miljømål i kommuneplanene.

En del av tiltakene som går på friluftsliv (T1 og T12-T24) bør arbeides inn i kommunedelplanene for idrett og friluftsliv. På den måten kan det gis spillemidler til gjennomføring.

Videreføring av arbeidet

Gjennomføring av tiltakene i planen vil bli et omfattende arbeid. I hovedsak blir dette kommunene sitt ansvar. For å avhjelpe og drive på i gjennomføringen av planen, foreslår styringsgruppa at flerbruksplanen videreføres slik:

- Det opprettes ei **styringsgruppe** bestående av de to ordførerne i kommunene med ansvar for å påse at planen blir gjennomført.

- Det opprettes et **fagråd for fisk og vassdrag**. Fagrådet skal være pådriver i gjennomføringen av fiske- og vassdragsrelaterte tiltak. Fagrådet skal også gi faglige vurderinger i andre saker som har med fisk og vassdrag å gjøre. Rådet bør ha følgende sammensetning:
 - 1 repr. for fylkesmannen
 - 1 repr. for hver av kommunene
 - 1 repr. for hvert av de tre grunneierlagene i vassdraget
 - 1 repr. for hver av de to jeger- og fiskerforeningene

Kommunene har ansvaret for sekretærjobben i to år av gangen. Lindesnes kommune starter.

Fagråd er opprettet i flere lakseførende vassdrag, bl.a. Kvina, Mandalselva og Otra. I Audnavassdraget foreslås det at innlandsfiskedelen av vassdraget (Øydnavannene og Grindheimsvannet) blir representert i fagrådet for å oppnå ei mest mulig helhetlig forvaltning.

3. Glimt fra historien

Isen smelter

Landskapet i Audnedalen er resultatet av geologiske krefters arbeid gjennom uminnelige tider. Da isen begynte å smelte for 15.000 år siden, var landskapet fornyet med u-daler, nye fossefall, morenerygger og elvesletter. Audnedalen er en typisk u-dal formet av isen.

Isen gjorde flere framrykkinger i kalde perioder mot slutten av istida. Grus og stein ble avsatt foran breen som endemorener. Spangereidtrinnet er en slik endemorene. Den finner vi igjen som en terskel ute i Snigsfjorden. Den store Ra-morenen krysser dalen ved Ytre Øydnavatn. Under isen la det seg opp eskere av sand og grus avsatt i elver av smeltevann. Slike eskere finner vi både sør og nord for Ytre Øydnavatn.

(Bilde nr. 6)

Snitt i ramorenen ved Ågedalstø, Ytre Øydnavatn. Foto: Edgar Vegge

Smeltevannet fra isen førte med seg mye sand og grus som ble avsatt i deltaer foran isfronten. Senere ble deler av avsetningene sortert av elva som buktet seg nedover dalen i stadig nye løp. Smeltevannsavsetninger finner vi fortsatt på Byremo, Stedjan, Ytre Øydna og Valand, Øydneskleiv-Helle, Viblemo, Tryland-Vigmostad-Løland, og Melhus-Foss. Disse avsetningene er i dag viktige som grunnvannsreservoar, resipient for avløpsvann, og massetak.

De første bosetningene

De hittil eldste spor etter mennesker på Agder kommer fra Hidra ved Flekkefjord. Et fint, dekorert redskap av horn eller bein er datert til 9.500 år før vår tid. I Audnedalen er det gjort enkelte steinalderfunn, bl.a. på Ytre Øydna og Hårtveit. Dateringen er usikker, men det er trolig at det bodde mennesker her for 4.000 år siden.

Fra folkevandringstida, år 400-600 e. Kr. er det gjort mange, og til dels rike gravfunn opp gjennom dalen. Funnene vitner om gode tider. På denne tida var jordbruket en viktig del av dagliglivet. Svartedauen og årene som fulgte ble et dystert kapittel i historien vår. Sykdom og uår gjorde levekårene vanskelig for folk og fe. Det gikk flere hundre år før det blir tale om noen framgang i gårdsdrifta. Det skulle gå langt ut på 1800-tallet før interessen for nye redskaper og nye driftsmåter våknet.

Vassdragets betydning i dagliglivet

Vassdragene hadde en annen betydning for folk i tidligere tider enn nå. Vannet gav kraft til kvern- og sagdrift, inntekt og matauk fra fisket, og transportmuligheter for gods og folk.

STAVTRAFIKKEN

Stavindustrien gav bøndene dobbelt så godt utbytte som skurlast. Staven ble skåret på de mange vannsagene som fantes i dalføret. Når staven ble tørr, var det å lesse 3-4 lester (en lest -280 stavsvarte til 12 tønner) på kjerra, spenne hesten for om morgenen, og dra til Buhølen. Der ble den lagt inn i en av de mange stavbuene som ble bygget for oppgaven.

(Bilde nr. 7)

Stavlag. Refsnes, Øvre Øydnavatn. Foto: Edgar Vegge

Staven ble fraktet på elva fra Buhølen til Snig med egne ferjer. Ferjene var store, flatbunnede prammer uten dekk. De var utstyrt med mast, seil og en bred "vandring" på hver side. En mann med en stake stod på hver side når de tok av fra Buhølen. Staken satte de i elvebunnen helt forut og så staket de ferjen utover på denne måten. En tredje mann stod med en åre midt bak for å styre. Var vinden god, ble seilet heist, og alt gikk lettere. Når de kom til Vigeland måtte seilet og masten legges ned mens de passerte broen, for straks etter å få det på plass igjen.

I Snig ble lasten losset om bord i en av skutene. Ca. 200 tønnefabrikker var det på denne tiden langs kysten fra Egersund til Bodø. Så var det å returnere mot strømmen oppover elva med staken. Som regel hadde ferjene med seg mergel oppover elva igjen. Da motorbåten kom, ble denne brukt til taubåt og alt ble mer lettvent. Ferjetrafikken tok vel stort sett slutt rundt siste verdenskrig.

KVERNER OG SAGBRUK

På den tida folk malte kornet selv var det kverner i omtrent alle sidebekkene, ofte flere kverner i samme bekk. I Skoftelandsbekken fantes det 6 kverner. Allerede på 1600-tallet står det skrevet om bekkkverner til hver gård på Vigmostad og Konsmo. De fleste er borte i dag på grunn av mangelfullt vedlikehold.

Var det ikke vannfall nok, ble det laget dammer og renner for å samle opp vannet. Flere av kvernene kunne bare gå i flomperioder.

De første vandrevne sagene kom på 1600-tallet her i dalen. Det kom etter hvert flere sagbruk, og det var strid om hvor de skulle ligge og hvor mye tømmer de fikk lov til å skjære. De fleste lå i nedre delen av vassdraget. Amtmann Holen forteller at i 1795 var det 4 privilegerte sagbruk ved elva, ett på Tryland, og tre ved Melhusfossen. Mye av tømmeret til sagene langs elva ble nok fløytt nedover elva. Oppgaver fra 1870-80-årene forteller om 2.000-4.000 tylfter hvert år med toppår i 1876 med 4730 tylfter.

(Bilde nr. 8)

Undals Sagbrug ved Melhusfossen ca. 1910. Fotograf ukjent.

Vannsagene som skar stav, stavsagene, var det mange av. Så sent som i 1950 var det 24 stavsager i Grindheim.

FISKE

Som for de fleste elvene har laksefisket i Audna hatt stor verdi for befolkningen i dalen, og folk var svært nøye med å passe på og fordele fiskerettene mellom de enkelte brukene helt fra Snigsfjorden og opp til Ytre Øydnevann. Det aller meste av fangstene ble solgt, og fisken var et viktig bidrag til inntekta på gårdene.

Melhusfossen har alltid vært den viktigste og beste fiskeklassen i elva. I selve fossen foregikk fisket med håv. Dette var et betydningsfullt fiske som var delt mellom Foss og Melhus. Jens Spilling (f. 1927) forteller at i fossen er det mange kulper eller "skårer" som bygdefolk kaller dem. Den største og beste av disse var Storskåra. Spilling forteller at den største laksen han har fått, og kan huske fra Melhusfossen, var på 10 kg. Han forteller videre at det meste han har fått på en dag var 121 fisk. Det var helt spesielt, for han fikk ingen fisk før klokka fem. Det sto masse fisk under fossen, men den "gikk ikke" på fossen før seint på dagen, men da fikk han også hele 51 fisk på turen rundt til alle skårene med håven. Selv om det ikke var særlig stor fisk han fikk denne dagen, de aller fleste var på 1,5-2,0 kg, så var det jo en eventyrlig fangst som absolutt savner sin like.

(Bilde nr. 9)

Lensmann og ivrig laksefisker Hans Lund med fangst tatt i Melhusfossen ca. 1890. Fotograf ukjent.

Gårdene Valand og Ytre Øydna drev med ålefiske i Osen mellom Ytre- og Øvre Øydnavatn fram til ca. 1940. Her var det satt opp vannrenne til sagbruket, og denne skaffet vann til ålekjæret som

stod like under fossen. Valand og Ytre Øydna hadde rett til fangstene annet hvert år. Det ble tatt mye ål, særlig i høstflommene. Slik det var i de årene, ble det nok ål til alle. Ålen ble ikke solgt videre.

PERLEFISKET

Et annet, spesielt fiske som mange deltok i, var perlefisket. Fisket etter elveperlemuslingen tok slutt på 1800-tallet. Det var mye musling i elva i tidligere tider. I følge ei melding fra futen Astrup i 1743 var det imidlertid bare i gjennomsnitt fire blanke perler for hver tønne. Det var danskedronninga som hadde retten til perlene fra Audna. Det ble ansatt egne folk som skulle drive perlefisket. De måtte alle avlegge ed på at de ikke skulle selge perler til andre enn Kongens Inspecteur.

Gamle folk fortalte at dronninga i København hadde ei perle fra Audna på hver voggestolpe. Perlene lyste som morild så hun slapp å ha lys ved vogga til prinsene og prinsessene.

KRAFTVERK

Trylandsvassdraget ble vedtatt utbygd i 1919. Anlegget var ferdig i 1922 og kostet i alt 4.000.000. Stasjonen går fortsatt og har en kapasitet på om lag 4.500 kW.

Kraftverket i Grislebekken ble bygd i 1995 og er på 650 kW. Det har også vært andre kraftverk i drift, bl.a. i Våråna og på Trædal. Disse er i dag lagt ned.

4. Audnavassdraget i dag

Forurensning og vannkvalitet

STATUS

Audnaelva var landets første, fullkalkede lakseelv. I 1985 ble et storstilt kalkingsprosjekt satt i gang med to doseringsanlegg og oppkalking av Ytre Øydnavatn. Som følge av dette er vannkvaliteten med tanke på fisk relativt god i hovedvassdraget. Imidlertid tilfører sure sidevassdrag aluminiumsrikt vann til hovedelva. Der surt vann møter kalket vann, oppstår giftige blandsoner som kan være dødelig for fisken. En gjennomgang av kalkingsstrategien for vassdraget våren 2000 viste at dosereren på Stedjan ikke klarer å gi stabil vannkvalitet på strekningen fra Ytre Øydnavatn og ned mot Tryland.

Selv om den generelle forurensningssituasjonen i Audnavassdraget ser ut til å være relativt god, er vannforekomstene sårbare for utslipp i og med at hovedvekten av landbruk, industri og befolkning er konsentrert rundt vassdraget i dalføret. I 1996 skjedde ett tilfelle av giftutslipp på Konsmo som forårsaket omfattende fiskedød nedover i elva. Episoder med oppblomstring av tarmbakterier gjør at vannet fra elva og begge Øydnavannene ikke bør brukes som drikkevann direkte. Vannet er heller ikke egnet til å vanne vekster som spises rå uten å skrelles, f.eks. frukt, bær, salat, kål, gulrot.

(Bilde nr. 10)

For å minske skadene i forbindelse med giftutslippet på Konsmo i 1996 ble det kjørt ut store mengder kalk i elva, bl.a. fra Lølandsbrua. Foto: Lindesnes avis.

Vannet i Øvre- og Ytre Øydnavatn er godt egnet for bading. Selv om badevannskvaliteten er god det meste av sommeren også nedover i elva, forekommer det tilfeller med oppblomstring av tarmbakterier som forurenser vannet.

UTFORDRINGER

Kalkingsstrategien i vassdraget bør endres for å oppnå stabilt god vannkvalitet med tanke på fisk. Mer innsats bør legges i å få kalket sure sidevassdrag, samtidig som en ny doserer bør plasseres på Konsmo.

Forurensning fra privat- og offentlig næringsvirksomhet, private husholdninger er lite kartlagt langs Audnavassdraget. Potensielle forurensningskilder bør finnes og fjernes.

Ansvar for kontroll og oppfølging av forurensning fra landbruket må avklares internt i kommunene og mellom kommune og fylkesmann.

Fisk

STATUS

Laks og sjøaure

Audna var rik på laks og sjøaure før forsuringen rammet området. Den største årlige innrapporterte fangsten er om lag sju tonn og skriver seg fra 1883. Fangsttallene tyder på at det fantes livskraftige bestander av laks og sjøaure i elva fram til midten av 1960-tallet (fig. 1). Senere avtok fangstene dramatisk, og en antar at laksebestanden døde ut på begynnelsen av 1970-tallet. Sjøaurebestanden ble også kraftig redusert som følge av forsuringen, men bestanden klarte seg. Årlige fiskeundersøkelser og fangststatistikk viser at kalkingen har gitt en klart positiv utvikling for alle livsstadier av laks.

Det er satt ut lakseunger årlig i Audna siden 1985, både smolt og ensomrige lakseunger. I begynnelsen ble fisken produsert på Lundamo i Sør-Trøndelag og Ims i Rogaland. De første lakseungene fra fiskeanlegget på Konsmo ble satt ut i 1993. Undersøkelser fra begynnelsen av

Ytre Øydnavatn	1978: Aure: god bestand Abbor: god bestand Røye: ukjent
	1982: Aure: god bestand, dårlig kondisjon Røye: svært tynn bestand
	2000: Aure: god bestand, dårlig kondisjon Røye: tynn bestand

Gode gyteforhold og lite fiske har gitt overbefolkede aurebestander som er lite attraktive for fritidsfiske. Bestandene utnyttet bare i liten grad i næringsfiske.

(Bilde nr. 12)

Garnfiske i Øvre Øydnavatn. Foto: Edgar Vegge.

UTFORDRINGER

Laks og sjøaure

Strekningene i hovedvassdraget med periodevis dårlig vannkvalitet, samt sure sidebekker, bør kalkes opp.

Gyteområdene på den lakseførende strekningen må synliggjøres på kart og bli tatt hensyn til i kommunenes arealplanlegging.

Partene som er involvert i driften av fiskeanlegget på Konsmo må diskutere omorganisering og eventuell videre drift av anlegget.

Innlandsfisk

Det bør settes inn tiltak som kan redusere bestandene av aure for å få større og mer attraktiv fisk.

Næringsfiske bør utvikles bedre siden dette bl.a. kan gi bedre motivasjon for intensivt fiske.

Den gamle tradisjonen med fangst av ål i ålekjær i Osen har både nærings- og kulturhistorisk interesse, og bør tas opp igjen.

Fisket kan brukes som markedsføring i reiselivssammenheng på en bedre måte enn tilfellet er i dag.

Flom, erosjon og vannføring

STATUS

Vannføringa i Audna varierer fra tørre somrer da vi kan gå tørrskodd over elva enkelte steder, til store flommer som gjør skade både på bygninger og landbruksareal. Ved Gaupefossen har vannføringa de senere årene variert fra 2 til 80 m³/s. Gjennomsnittlig vannføring nederst i Audna er ca. 20 m³/s.

Arealer utsatt for flom

En registrering av hva grunneierne oppfatter som flomutsatt areal, viser at til sammen 2929 daa jordbruksarealer (29% av totale jordbruksarealer) og 407 daa andre arealer langs vassdraget er utsatt for flom. Det er områdene fra Ytre Øydnavatn og ned mot Konsmo sentrum, samt strekningen Vigmostad - Løland - Spilling, og Haga - Melhus som er mest utsatt for flom. Renseanleggene på Byremosanden og Vigmostad, samt noen boliger på Konsmo og Vigmostad, ligger utsatt til.

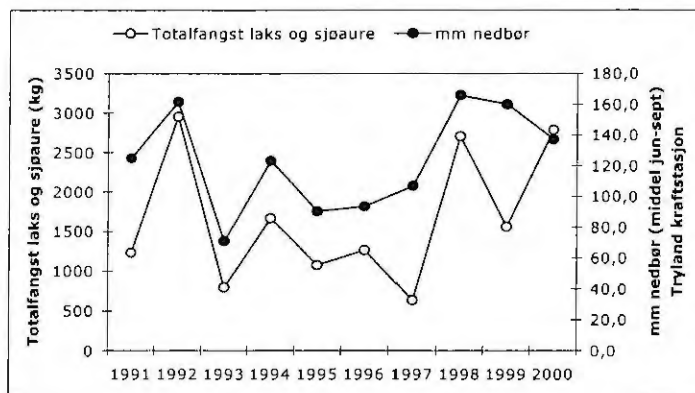
Erosjon

Fra Konsmo til Vallemoen er det registrert 24 steder der elvebredden er utsatt for erosjon. Det ser ikke ut til at det er noen umiddelbar fare for skade på bygninger og anlegg. Imidlertid vil sannsynligvis veien på Vallemoen stå i fare for å rase ut i løpet av noen år dersom det ikke settes inn tiltak mot ytterligere erosjon.

Vannføring og fiskeoppgang

Vannføringa har også innvirkning på oppgangen av laks og sjøaure. I sesonger med lite nedbør tas det lite fisk (fig. 2).

Endret kjøring av Tryland kraftstasjon kan være aktuelt for å øke vannføringa i tørre somrer. Kraftstasjonen har imidlertid begrensede muligheter da nedbørsfeltet til Trylandsvassdraget bare utgjør 14% av hele Audnavassdragets nedbørsfelt.

Figur 2. Sammenheng mellom nedbør (middel juni-sept, Tryland kraftstasjon) og totalfangst av laks og sjøaure fra 1991 til 1998. I 1995 ble fiskesesongen utvidet med to uker pga. lav vannføring og lite oppgang av fisk i den ordinære fiskesesongen.

Flerbruksplanen har også drøftet om oppdemming av Ytre Øydnvatn kunne være en mulighet for å ha noe mer vann å slippe i tørre sommermåned, samt for å begrense flomtopper. Kostnader, ulemper for jordbruk og friluftsliv rundt vannet, samt at vi ikke ønsker flere omfattende, kunstige inngrep i vassdraget, gjør at tiltaket ikke anbefales.

UTFORDRINGER

Det bør undersøkes med Tryland kraftstasjon om det er mulig å endre kjøringa av stasjonen i tørre sommermåned for å gi fisken bedre muligheter til å gå opp elva.

Lindesnes kommune må i framtida følge med på om erosjonen på Vallemoen gjør at veien kan rase ut, og eventuelt sette i verk tiltak for å hindre dette.

Inngrep i vassdraget

STATUS

Inngrepene i vassdraget domineres av to ting: Kanaliseringen og senkningen av Audna fra Borddalen til Gislefoss, med flomløpet som er sprengt ut i fjellet ved siden av Gislefossen, og forbygninger mot dyrka mark for å hindre erosjon.

Kanalisering

Kanaliseringen oppstrøms Gislefoss ble gjort for å hindre at jordbruksarealene skulle bli oversvømt i flomperioder. Dette målet er nådd. Områdene rundt elva er i dag lite utsatt for flom, og nydyrking er skjedd på arealer som tidligere var uegnet som dyrkingsjord. Imidlertid førte inngrepene til at elveløpet ble forkortet og sideløp og meandere fjernet, slik at produksjonsarealet for fisk ble redusert med om lag 1 km elveløp. Sammen med endringer i vanddyp, vannhastighet og bunnforhold, samt mangel på kantvegetasjon, er de gjenværende områdene blitt mindre egnet som gyte- og oppvekstareal for laks og aure.

(Bilde nr. 13)

Flyfoto fra Audna ved Viblemo før og etter kanalisering. Foto: Fjellanger Widerøe AS og Fotonor AS.

Forbygning

Forbygninger er gjort på de fleste strekningene i elva. Området med mest forbygning er strekningen Hægbostad-Spilling hvor 4,3 av 6,4 km elvekant er forbygd (67%). Selv om kantvegetasjonen på denne strekningen stort sett er frodig og fin, er elveløpet sterilt med relativt få skjulmuligheter for fisk.

Fiske-trapp i Gislefoss

Det er en vanlig oppfatning at Gislefossen er et vandringshinder for fisken ved for høy og for lav vannføring. Når vannføringa overskrider om lag 20 m³/s antas det at fisken ikke kan forsere fossen. I en ny rapport fra B. Barlaup, LFI-Bergen, er dette spørsmålet vurdert bl.a. på bakgrunn av tellinger av gytefisk og ungfisk oppstrøms og nedstrøms fossen. Rapporten konkluderer med at Gislefossen ikke ser ut til å begrense antallet gytefisk oppstrøms fossen. Et annet spørsmål er når fisken går opp, dvs. om fisken kommer seg opp i løpet av fiskesesongen. Det normale i Audna er lav vannføring i fiskesesongen, mens mer nedbør gir mer vann senere på høsten. På lav vannføring er det naturlig at fisken ikke vandrer opp elva, men blir stående i høl for å vente på mer vann. Under slike forhold vil Gislefossen ha liten betydning som vandringshinder. Under høstflommene kommer fisken seg opp til og forbi fossen, og gytinga kan gå som normalt. Problemene i Gislefossen inntreer i de periodene vannføringa overskrider 20 m³/s. Vannføringsdata fra fiskesesongene 1995-1998 viser imidlertid at disse periodene har vært relativt korte.

Audnedal kommune ønsker likevel å fremme fiske-trapp som tiltak. Fiske-trapp vil gjøre fisket mer attraktivt oppstrøms fossen, og gi positive ringvirkninger for rekreasjon og næringsutvikling. Dersom fiske-trapp skal bygges, vil fylkesmannen i Vest-Agder kreve tinglyst godkjenning fra grunneierne på forhånd.

(Bilde nr. 14 og 15 ved siden av hverandre)

(14) Gislefoss. Når vannet går over steinen øverst i fossen, får fisken problemer med å komme seg opp. Foto: Edgar Vegge

(15) Flomløpet vest for det opprinnelige løpet i Gislefoss er sprengt ut for å ta unna vann i flomperioder. Foto: Edgar Vegge

UTFORDRINGER

Avbøtende tiltak som kan øke fiskeproduksjonen på strekningen Borddalen-Gislefoss bør gjennomføres. Det må samtidig tas hensyn til at nye inngrep kan gi økt erosjon og massetransport.

Antall fisk som vandrer opp til den kanaliserte strekningen påvirkes av vannføring, fangsttrykk lenger nede i vassdraget og eventuelle fysiske hindringer i elva. Hvis det legges ned ressurser i avbøtende tiltak på den kanaliserte strekningen, må det vurderes om det er behov for tiltak for å sikre god tilbakevandring til denne strekningen, for eksempel utøvelse og fordeling av fisket lenger nede i vassdraget.

Det må i framtida være et krav at alle inngrep i vassdraget skal vurderes nøye med tanke på landskapsbildet og effekter på dyre- og plantelivet. Selv om regelverket setter betingelser som skal ivareta disse forholdene, viser erfaringer at dette ikke alltid er tilfellet når inngrepene blir utført. Det skal gjennomføres tiltak som bøter på eventuelle negative effekter ved nye inngrep. Særlig er dette viktig der flere inngrep allerede er gjennomført, for eksempel forbygningene fra Hægbostad til Spilling.

Kraftproduksjon

STATUS

Det er i dag to kraftverk i drift Audna:

- Tryland kraftverk ble bygget av Mandal Elektrisitetsverk og satt i produksjon i 1921. Stasjonen er på 4500 kW og har en midlere årsproduksjon på ca. 24 mill kWh.. Tryland kraftverk utnytter ca 14 % av vannet i Audna. I 1975 ble Tryland kraftverk overtatt av VAE. Det foreligger planer om utvidelse av kraftverket. En slik utvidelse er ikke økonomisk lønnsom med dagens kraftbørpriser.
- Gislefoss kraftverk fra 1995 er på 650 kW med årsproduksjon på 2.2 mill.kWh og eies av Oslo Energi Produksjon.

En undersøkelse av mulige utbyggingsprosjekter i 2000 viste at det kun er mindre prosjekter som er aktuelle for utbygging i Audnavassdraget. Med dagens kraftpriser er ingen av disse prosjektene lønnsomme. Dimensjonerings- og beslutningsgrunnlaget er imidlertid ikke det beste da det ikke finnes gode målestasjoner for vannføring i andre sidevassdrag enn Trylandsvassdraget.

UTFORDRINGER

Eventuell utvidelse, restaurering eller nybygging av kraftverk må vurderes nøye med tanke på landskapsbildet, effekter på dyre- og planteliv, resipient- og vannforsyningsforhold. Gjeldende regler og forskrifter som skal ivareta dette må brukes aktivt.

For å gi en bedre oversikt over vannføring bør det settes opp målestasjon i minimum ett sidevassdrag.

Sand og grus

STATUS

Sand- og grusforekomstene er meget beskjedne i Lindesnes kommune. Bare på Melhusmoen og Tryland finnes det forekomster av noe størrelse. Forekomsten på Melhusmoen utnyttes i dag til betongformål. Forekomsten på Tryland er i liten grad utnyttet.

Audnedal kommune er bedre forsynt med sand og grus. De viktigste forekomstene er avsatt til råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel, og er i så måte tatt vare på for framtida.

(Bilde nr. 16)

Grustak sør for Øydneskleiv. Foto: Edgar Vegge

Begge kommunene har flere, mindre massetak der driften er avsluttet, men som ikke er planert og sådd til.

UTFORDRINGER

Lindesnes kommune må vurdere å avsette deler av forekomstene på Melhusmoen og Tryland til område for råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel. Det bør lages reguleringsplan for å avklare arealutnyttelsen i området Buhølen-Melhus.

Gamle massetak bør planeres og sås til.

Viktige naturområder

STATUS

Planter

Audnavassdraget er relativt artsfattig når det gjelder vannplanter (karplanter), noe som gjelder generelt for Sørlandet. 23 arter av rene vannplanter er registrert i vassdraget. Det ble gjort overraskende funn av store, livskraftige bestander av rødlistearten skaftevjeblom i sørøstenden av Grindheimsvannet og i Ytre Øydnavatn ved Sannan. I nedre delen av vassdraget, ved skolehuset på Rødberg, ble det funnet en liten forekomst av evjebrodd. Denne planten er i nyere tid bare er funnet i Topdalselva (Kristiansand) i Vest-Agder.

Krypsiv har stor utbredelse i deler av vassdraget og finnes bl.a. i nærheten av voksestedene til skaftevjeblom. Lokalitetene vil kunne trues dersom krypsivet tar overhånd på disse stedene.

(Bilde nr. 17 og 18 side ved side)

(17) Torvull. Foto: Edgar Vegge

(18) Skogstorkenebb. Foto: Edgar Vegge

Deltaområdet i utløpet av Audna er et av de best bevarte på Sørlandet. Forekomstene av sjøsivaks er blant de største i Vest-Agder. Her finnes også store bestander av brei dunkjevle. Dette området er meget viktig for flere arter våtmarksfugl. Området er fredet som naturreservat.

Dyreliv

Dalføret har store områder med dyrket mark. Variert drift av disse områdene, med beite, eng, korn o.l. skaper viktige leveområder for en rekke dyre- og fuglearter. Kantsoner langs vassdrag, skogkanter, grøfter og steingjerder er også viktige steder for dyr og fugler.

Andre viktige områder er bl.a. gammel edelløvskog som finnes i lisdene ned mot dalen, og små, fuktige bekkedrag og sumpområder med uryddig krattvegetasjon. Disse områdene er leveområder for flere sjeldne arter av insekter, fugler og dyr.

(Bilde nr. 19)

Tabell 2. Viktige naturområder langs Audnavassdraget nummerert fra sør mot nord. Områdene er tegnet inn på kartet som følger rapporten.

Lok.	Omtale
1	Ett av de best bevarte deltaområder på Sørlandet. Svært viktig fugleområde. Deler av området er vernet som naturreservat.
2	Sumpvegetasjon med bl.a. takror. Viktig fugleområde.
3	Frodig løvskogsli med stort artsmangfold av spurvefugler. Hvitryggspett og dvergspett (rødlistearter).
4	Eneste kjente hekkeplasser for ravn og tårnfalk langs hoveddalføret i 1999.
5	Hekkelokalitet for fossekall og vintererie.
6	Åpne elvebredder og en del grusbanker. Sannsynlig hekkelokalitet for dverglo (rødlisteart).
7	Leveområde for rødlisteart.
8	Leveområde for rødlisteart.
9	Botanisk rik alm-lindeskog. Stor artsrikdom, bl.a. hvitryggspett og dvergspett (rødlistearter). Deler av området er vernet som naturreservat.
10	Hekkelokalitet for fossekall og vintererie.
11	Sumpområde. Hekkeområde for stokkand og krikkand. Aktuell for liten salamander (rødlisteart).
12	Pytt med liten salamander (rødlisteart).
13	Slake, beitede elvebredder med spredt vegetasjon. Mulig hekkelokalitet for gulerie. Aktuell for dverglo (rødlisteart).
14	Frodig sumpskog. Svært rik spurvefuglfauna.
15	Lite, forsumpet område. Viktig oppvekstområde for stokkand og krikkand. Rik spurvefuglfauna.
16	Beite-/brakkmarksområde med spredt furu og einer. Buskskvett, grå fluesnapper og tornskate.
17	Liten pytt som er aktuell for liten salamander (rødlisteart).
18	Liten, frodig sumpskog. Gulsanger og sivspurv.
19	Frodig edelløvsog. Stort artsmangfold.
20	Edelløvsog på rasmark.
21	Løv- og barskogsområde med stor biologisk diversitet.
22	Frodig løvskog. Gråspett (rødlisteart).
23	Område med stor artsdiversitet. Flere insektarter som står i rødlista.
24	Gammel edelløvsog med flere sjeldne insektarter (rødlistearter).
25	Frodig edelløvsog omkranset av plantet granskog. Området viktig som "fruktbar holme".
26	Gammel edelløvsog.
27	Barskog med sjelden insektart.
28	Større edelløvsogsområde med urskogpreg. Stor artsdiversitet.
29	Sand/siltstrand med skaftevjeblom (rødlisteart).
30	Urskog med blanding av bar- og løvskog. Mye død ved.
31	Edelløvsog med urskogpreg. Huldrestry (rødlisteart).
32	Leveområde for rødlisteart.
33	Større forekomst av skaftevjeblom (rødlisteart).

UTFORDRINGER

Lokalbefolkning og forvaltning må bli kjent med de spesielle naturkvalitetene som finnes i dalføret. Områdene må synliggjøres på kart. Et utvalg bør presenteres i et undervisningshefte.

Det bør gjøres en innsats for å redusere utbredelsen av krypsiv i vassdraget, både for å ta vare på lokalitetene med skaftevjeblom, og for å gjøre forholdene bedre for bading og fiske.

Landskap

STATUS

Den store innlandsisen formet Audnedalen til en u-dal. Noen steder har dalen en vid u-form som på Øvre Øydna, Konsmo, Løland og Rødberg. Andre steder snevrer dalen seg inn, bl.a. ved Gislefoss og i Gaupedalen. Der dalen vider seg ut, er dalbunnen dekket av materiale som breen førte med seg og som ble avsatt i smeltevannet foran isen. Opp gjennom tida har elva slynget seg nedover i forskjellige løp på disse slettene og vasket og sortert i smeltevannsavsetningene. Avsetningene er grunnlaget for mye av dagens nærings- og bosettingsforhold. Elveslettene blir i stor grad utnyttet til jordbruksformål. Her ligger også bygdene på rekke og rad omkranset av dyrka jord. Sentrumsbebyggelse finnes i dag på Vigeland, Vigmostad, Konsmo og Byremo.

På nyåret i 2000 ble det gjennomført en undersøkelse av opplevelsesverdien til bygdene og grendene oppover dalen. Denne ble knyttet til helheten på det enkelte sted med tanke på bosetting og bebyggelse, jordbruks- og kulturlandskap, og helheten i landskapsbildet. Følgende bygder fikk høyeste verdiklassifisering i undersøkelsen:

- Skofteland
- Bustadmoen og Buhølen
- Spilling
- Ytre Øydna og Valand
- Grindheim

(Bilde nr. 20)

Gammel gårdsbebyggelse på Spilling. Foto: Edgar Vegge.

Disse bygdene kjennetegnes av intakt gammel gårdsbebyggelse som er godt tilpasset omgivelsene. Kulturlandskapet har lite eller ingen nyere terrenginngrep, og stor variasjon i ulike kulturlandskapselementer som steingjerder, røyser, åkerrenner, kvernhus, uteløer, osv..

UTFORDRINGER

I bygdene Skofteland, Bustadmoen og Buhølen, Spilling, Ytre Øydna og Valand, og Grindheim bør eventuell utbygging skje varsomt, og fortrinnsvis i tilknytning til gårdsbebyggelsen. Bygningenes form må tilpasses byggeskikken på stedet. Nye boligfelt må ikke legges for nær den gamle bebyggelsen.

Bygdene bør merkes av på kommuneplankartene som viktige landskapselementer.

Kulturminner

STATUS

Kulturminner er spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til.

Fornminner

Fornminner er kulturminner fra før 1537. De er automatisk fredet. En stor andel av de registrerte fornminnene langs Audnavassdraget er gravhauger (se tab. 3). "Dronninghaugen" ved Valle kirke på Vigeland er den eneste som er tilrettelagt for publikum med sti og informasjon. Registrerte fornminner er merket av på kartet som følger rapporten.

Noen av Sørlandets (og landets) rikeste gravfunn fra folkevandringstiden er gjort på gårdene langs Audna. Dette gjelder Løland, Hægbostad, Ytre Øydna og Ågedalstø.

Tabell 3. Fornminner langs Audnavassdraget. Oversikten bygger delvis på registreringer og delvis på tradisjon og bygdebøker.

Lokalisering	Beskrivelse
Vigeland	5 gravhauger og 2 gravrøyser. En av gravhaugene kalt "Dronninghaugen".
Nylund	Bautastein. Steinsetting (tingplass?). Steinalderboplass.
Foss	3 gravrøyser og 2 gravhauger
Melhus-fossen	Gravrøys. Steinalderboplass.

Haga	Gravkiste. Gravrøys. Gravhaug.
Ertseid	4 gravhauger
Løland	12 gravhauger. Gravrøys
Vigmostad	6 Gravhauger
Viblemo	2 store gravhauger*. Tidl. flere gravhauger*.
Konsmo	Flere gravhauger både på vest- og østsida av elva*. Tidl. steinsetning med 7 reiste stein i Konsmokleivene. Gravhaug i sentrum.
Ågedalstø	Gravhaug med kiste.
Valand	Her har stått en stor bautastein, 10 fot høy. Den skal nå ligge ved Daleveien på Ågedal. Tidl. flere gravhauger*.
Ytre Øydna	Gravhaug*. Tidl. flere gravhauger*.
Øvre Øydna	4 gravhauger*.
Byremo	3 gravhauger.
Hårtveit	3 gravhauger*, 2 (grav?)røyser*.
Grindheim, ytre	Bauta på kirkegården. Tidl. flere gravhauger*.

*Lokalisering ukjent

Nyere tids kulturminner

Nyere tids kulturminner er kulturminner etter 1537. De fleste av disse er ikke gjenstand for fredning eller annet formelt vern. Langs vassdraget er det i ulike sammenhenger gjort registreringer på bygninger bygd før 1900. En oversikt over viktige registreringer er vist i tab. 4. Et utvalg er også merket av på kartet som følger rapporten.

(Bilde nr. 21)

Kvern, Grindheim. Foto: Edgar Vegge.

Tabell 4. Bygninger bygd før 1900 langs Audnavassdraget. Oversikt over viktige registreringer.

Lokalisering	Beskrivelse
Grindheim	Tun med mye av opprinnelig bebyggelse intakt: setehus, uthus, stabbur, kvernhus og treskehus. Badstue. Kirke med rosemaling innvendig.
Valand	Stabbur fra 1650, setehus fra 1600-tallet.
Ågedalstø	Kvernhus. Potetkjeller.
Øydneskleiv	To vannsager. Den ene i god stand.
Konsmo	Tidl. tinghus, gammelt posthus (omgjort til museum) og stabbur fra 1700-tallet. Badstue. Kirke.
Tryland	Sag fra 1500-tallet. Mye ombygd.
Vigmostad	Prestegård med mye av den opprinnelige bygningsmassen intakt: setehus, uthus, stabbur, potetkjeller og sag (ruin). Kirke. Hjulmakerverksted.
Hægbostad	Kvernhus.
Spilling	Særegent gårdsmiljø. To setehus fra før 1800 i god stand. Nebehus. Rivefabrikk.
Gaupedalen	Ruiner etter flere husmannsplasser.
Ertseid	Særegent bygningsmiljø med bl.a. sammenbygde setehus, smie, to kvernhus (ett i ruin), uteløe og sommerflor (ruin).
Buhølen	Tettsted med spor av større, men forgangen handelsvirksomhet. 3 gjenværende stavbuer av totalt ca. 17.
Vigeland	Handelstet med mange, eldre bygninger. Kirke.
Rødberg	Gårdstun, fredet etter kulturminneloven: setehus, uthus, vedskjul, stabbur og potetkjeller.
Snig	Handelstet med tilknytning til skipsfart (gjestgiveri, landhandel, skomaker). Godt bevart eldre bebyggelse.

UTFORDINGER

Kulturminnene er historiske dokumentene som bør tas vare på. Et utvalg må gjøres kjent og tilgjengelig for bygdefolk og turister.

Det må arbeides for å restaurere enkelte av bygningene.

Et utvalg av kulturminnene bør presenteres i et undervisningshefte.

Friluftsliv

STATUS

Friluftslivet drives på forskjellig vis langs vassdraget. Fiske, bading, turgåing og båtliv er populære aktiviteter.

Fiske

Fisket er en utbredt aktivitet i vassdraget. Audna har i mange år vært ei av de beste lakseelvne på Sørlandet. Fisket er tilgjengelig gjennom kjøp av fiskekort. Den lakseførende strekningen er inndelt i soner med forskjellige priser på kortene. Det selges fiskekort på hele strekningen bortsett fra deler av Melhusfossen. For tiden er ett døgn i uka (12.00 søndag - 12.00 mandag) forbeholdt rettighetshaverne.

(Bilde nr. 22)

Jakob Ekeland har tatt mange laks på Tryland opp gjennom årene. Foto: Edgar Vegge.

I Ytre Øydnavatn er det fritt fiske med stang, garn og oter. I Grindheimsvannet og Øvre Øydnavatn selges fiskekort for stang og oter.

Det er sparsomt med tilrettelegging av stier langs vassdraget, og enkelte steder oppstår derfor konflikter bl.a. med tråkk i dyrka mark. Det er også mangelfullt med opplysninger om hvor en kan få kjøpt fiskekort.

I Gislefossen er det laget ei fiskerampe for rullestolbrukere samt en rasteplass med toalett. Ordningene med vedlikeholdet av rasteplassen er ikke gode nok. Mulighetene for å få fisk fra rullestolrampa er de senere årene redusert siden masse fra den kanaliserte strekningen oppstrøms fossen har fylt igjen deler av hølen.

Melhusfossen er en populær fiskeplass. Imidlertid er omgivelsene rundt fossen lite tilfredsstillende. Det er særlig den gamle, falleferdige fabrikken som virker skjemmende.

Bading

Bading foregår mer eller mindre i hele vassdraget. Hver gård/grend har sin vante plass der lokalbefolkninga bader, og det er registrert omkring 20 steder fra Grindheim til Snig med badeaktivitet. I Audnedal finnes 3 tilrettelagte badeplasser (med benker, wc, søppelstativ, o.l.): Byremosanden (Øvre Øydnavatn), Sundet (Ytre Øydnavatn) og Konsmo sentrum. Badeplassene på Byremosanden og Sundet trenger noe opprustning. I Lindesnes er stranda på Snig tilrettelagt med nødvendige fasiliteter.

Annet friluftsliv

Turgåing og ferdsel langs elva har et stort potensiale, men lite tilrettelegging begrenser aktivitetsnivået. Kjentfolk går gjerne på tur langs gamle stier og kjerreveier i nærområdet, men disse stiene er lite tilgjengelige for andre bl.a. fordi de ikke er merket. To turstier på Byremo er delvis tilrettelagt for allmennheten. Merkingen er imidlertid også her mangelfull. Det er heller ikke tilrettelagt med oppholdsplasser langs vassdraget. Slike plasser vil kunne begrense uvettig og farlig bålbrenning i sommerhalvåret.

(Bilde nr. 23)

På tur. Foto: Edgar Vegge.

Det er en del båttrafikk i tilknytning til Byremosanden. Her mangler en god opplagsplass samt slipp adskilt fra badeplassen.

I nederste del av vassdraget var det tidligere vanlig å bruke motorbåt til og fra sjøen. Denne muligheten er nå svært begrenset på grunn av store sand- og siltavsetninger i elveløpet mellom Rødberg og Snig. Det er derfor reist spørsmål om mulighetene for å få mudret ei ny båtlei på denne strekningen. Mudring vil kreve behaglig etter flere lovverk, med mange etater involvert. Blant annet er det ikke tillatt med uttak eller oppfylling av masse innenfor grensene til Nedre Audna naturreservat. Unntak fra bestemmelsene kan gis dersom tiltaket ikke strider mot formålet med vernet. Et annet spørsmål er om økt båttrafikk vil føre til økt press på arealene langs elvebredden (brygger, båthus o.l.). Økt båttrafikk kan også komme i konflikt med andre

friluftstinteresser som bading og fiskeing. Sannsynligheten er stor for at det finnes automatisk fredete kulturminner i området, og mudring må derfor skje i nært samarbeid med kulturvernmyndighetene.

Krypsiv har stor utbredelse i deler av vassdraget. Dette gjelder spesielt i utløpet i Øvre Øydnavatn, i Stedjantjønn/Lonan, og ved Sannan i Ytre Øydnavatn. Utbredelsen hindrer aktiviteter som båtliv, bading og fiskeing.

UTFORDRINGER

Eksisterende informasjonstavler må oppdateres med informasjon om salg av fiskekort, adferdsregler, p-plasser o.l..

Nye turstier i sammenheng med oppholdsplasser bør opparbeides langs vassdraget for å øke tilgjengeligheten for fiskerne og kanalisere ferdselen bort fra dyrka mark. I Melhusfossen bør det lages ei rampe for rullestolbrukere.

Massene som har lagt seg opp utenfor rullestolrampa i Gislefoss bør fjernes. Oppgavene med renovasjon og vedlikehold av rasteplassen på avklares.

Utvikling av området rundt Melhusfossen bør prioriteres. I første omgang må det lages en reguleringsplan som avklarer arealbruken.

Badeplassene på Byremosanden og Sundet er modne for opprustning. Det bør tilrettelegges nye badeplasser på Vigmostad og Vigeland. Tiltaket må ses i sammenheng med behovet for rasteplass og balløkke.

Et utvalg av gamle kjerreveier og stier bør tilrettelegges for allmennheten. Stier som kan ses i sammenheng med kulturer, naturkvaliteter, og andre friluftslivsaktiviteter skal prioriteres.

Mudring i elva mellom Snig og Rødberg er aktuelt for å øke framkommeligheten for småbåter. Før eventuell mudring gjennomføres, må tiltakets omfang undersøkes og beskrives nærmere. Stikkord er bl.a. hvor leia skal legges, deponering av masse, om løpet fylles igjen i løpet av vinteren, forholdet til naturreservatet, og forekomst av eventuelle kulturminner. Ringvirkninger for andre friluftslivsaktiviteter må også vurderes. I første omgang bør det merkes ei båtlei. Lindesnes kommune må i tillegg planlegge bruken av elvebreddene på overordnet nivå for å ta høyde for økt byggepress.

(Bilde nr. 24)

Audnaelva ved Snig. Foto: Edgar Vegge.

Dersom båttrafikken opp til Vigeland øker, bør det tilrettelegges med offentlig brygge og slipp for utsetting av småbåter i Vigelandsområdet.

Opplagsplass og slipp for båter bør tilrettelegges adskilt fra badeplassen på Byremosanden.

Krypsiv som er til hinder for bading, fiskeing og båtliv bør fjernes. Det må arbeides for å bli med i pågående krypsiv-prosjekt hos fylkesmannen i Vest-Agder.

Et utvalg av friluftslivstiltakene bør innarbeides i kommedelplanene for idrett og friluftsliv.

Organisering av rettighetshavere

STATUS

Fisket i Audnavassdraget er en grunneierrettighet. Allmennhetens tilgang til fisket er derfor i prinsippet styrt av rettighetshavernes vilje til å dele fiskemulighetene med andre. I hovedvassdraget finnes tre grunneierlag:

- Audnaelvas Fiskerettseierforening (ca. 150 medlemmer) ble stiftet i 1978 og organiserer de fleste rettighetshaverne på lakseførende strekning i vassdraget (ca. 88%).
- Ytre Øydnavatn Fiskerettseigarlag (ca. 30 medlemmer) ble stiftet i 1984.
- Grindheim og Øvre Øydnavatn Grunneigarlag (62 medlemmer) startet opp i 1982.

Lagene driver med fiskekultivering og tilrettelegging for salg av fiskekort. Imidlertid har ingen av lagene utarbeidet driftsplan som er styrende for arbeidet. Lagene er organisert slik at den enkelte rettighetshaver står som medlem uavhengig av størrelsen på fiskeretten og om retten ligger i sameie mellom flere gårdsbruk. Medlemmene er ikke forpliktet av vedtektene.

I innlandsfiskedelen av vassdraget er det et potensiale for næringsutnyttelse av fiskeressursene. Lagene har imidlertid ingen felles strategi på området. Dette er overlatt til den enkelte rettighetshaver.

Audnaelvas Fiskerettseierforening og Grindheim og Øvre Øydnavatn Grunneigarlag er for tiden i gang med å lage forpliktende vedtekter og tar sikte på å starte opp med driftsplanleggingen i løpet av kort tid.

(Bilde nr. 25)

Fiskesuppe med laks. Foto: Edgar Vegge.

UTFORDRINGER

Lagene bør utarbeide planer for forvaltningen av fiskeressursene med biologiske og næringsmessige mål (driftsplaner). Ytre Øydnavatn Fiskerettseigarlag bør, i likhet med de andre lagene, omorganiseres slik at medlemsskapet blir forpliktende.

Det bør opprettes et lokalt fagråd bestående av representanter for rettighetshaverne, brukerorganisasjoner og forvaltning. Rådet skal drøfte fiskeforvaltning og andre vassdragsrelaterte tiltak. Dette rådet vil ikke ha formell myndighet, men skal fungere som et samarbeidsorgan med rådgivende funksjon.

Næringsvirksomhet

STATUS

Tabell 5. Registrerte næringsenheter langs Audnavassdraget i 2000. (Kilde: Brønnøysundregistrene).

Kommune	Registrerte enheter landbruk	Registrerte enheter andre næringer
Audnedal	63	67
Lindesnes	50	47*

*Sentrumsområdet Vigeland er ikke tatt med

Landbruk

Antallet driftsenheter innenfor jordbruket gikk ned med 40% i løpet av perioden 1989-99 begge kommunene sett under ett. Sentraliseringspolitikk og dårlige rammevilkår for småskalalandbruket gjør at denne utviklingen sannsynligvis vil fortsette. Likevel er fortsatt det aller meste av jorda i dalen dyrket opp og i god hevd. På strekningen fra Rødberg/Homme til Skofteland er det gode forutsetninger for hagebruksvekster. Ca. 200 daa brukes til slik produksjon. Fra Skofteland og nordover til Grindheim er jorda mest brukt til grasproduksjon. Audnavassdraget er meget viktig som vanningskilde for jordbruksvekster og drikkevannskilde for buskap.

Aktiviteten i skogbruket er i hovedsak styrt av tømmerprisene. Andre ting som tilgjengelighet, tilskuddsordninger og veiledning har også en viss betydning. I Audnedal er veinettet stykkevis dårlig utbygd, og er med på å hindre god utnyttelse av skogressursene. Skogbruket langs vassdraget har mindre betydning i Lindesnes.

Det finnes for tida 12-14 produsenter av juletre og pyntegrønt i Lindesnes kommune. Potensialet er større, særlig når en vet at tradisjonelt jordbruk har fått dårligere rammebetingelser. Dette gir rom for omdisponering av jorda til juletreproduksjon.

Annen næringsvirksomhet

Det finnes enkelte store virksomheter i Audnedalen, f.eks. Konsmo Fabrikker, som er viktige lokomotiver i næringslivet med stor verdiskapning og sysselsettingseffekt. Flere små virksomheter med en eller to ansatte eksisterer også, og bidrar vesentlig til sysselsettingen i kommunene. Få av bedriftene har direkte tilknytning til vassdraget.

I Audnedal kommune finnes ledig næringsareal. I Lindesnes er det behov for å utvide arealet.

En viktig faktor for ny næringsutvikling, er at nyetablerere møter samarbeidsvilje og fagkompetanse i kommunene. Per i dag har verken Audnedal eller Lindesnes egne folk som jobber med næringsutvikling.

UTFORDRINGER

Det kan for tida se ut som at landbruksnæringa, særlig jordbruket, vil få en relativ stor nedtrapping av arbeidsplasser framover. Dette vil utarme bygdemiljøene dersom det ikke blir etablert nye arbeidsplasser. Vi peker derfor på følgende utfordringer:

- Kommunene må legge til rette for gode rammebetingelser med ledige næringsarealer, god veiledning og positive holdninger.
- Det må stimuleres til nyproduksjon. Produksjonstanken bør sterkere inn allerede i skolen.
- Produksjonsgrunnlaget for landbruket må opprettholdes og sikres, bl.a. gjennom å sikre dyrka mark mot nedbygging.
- Bøndene må utvikle samarbeidet. Samarbeidsordninger gir styrke i nedbyggingstider.

Reiseliv

STATUS

Audnavassdraget har liten reiselivsvirksomhet med få etablerte bedrifter, severdigheter og reiselivsaktiviteter. Det er noen turister i området i løpet av sommeren og høsten, men flesteparten av de reisende er på gjennomfart og legger lite penger igjen i området. Turistene kommer fra Rogaland, Vest-Agder og Østlandet, men det er også en stor andel av tyskere. Ellers kommer turistene fra Danmark, Nederland, Sverige og Belgia.

Hovedtyngden av de tilreisende kommer for å fiske, gå turer, eller bare oppleve fred og ro i pakt med den fine naturen. Andre kommer fordi det er kort vei hit, eller fordi det er rimeligere å bo i Audnedalen enn i Mandal, og benytter dette som base for dagsturer. De reisende er oftest menn som ferierer alene eller i grupper, og det er forholdsvis få familier som reiser til området.

Følgende områder egner seg spesielt for reiselivsutvikling:

- *Nylund*: Området er svært interessant med tanke på tingplassen, bautasteinen og steinalderbosettingen.
- *Melhusfossen*: Melhusfossen regnes i dag som den beste fiskeplassen langs Audna. Her bør det skapes et informasjonssenter for fiske og utvikles et overnattingstilbud. Fornminnene gjør også området interessant.
- *Buhølen til Gaupefossen*: Dette er det mest brukte og attraktive området med fiskeplasser.
- *Tryland*: Området er godt egnet til elgsafari, turgåing, bading og fiske. Kraftstasjonen på Tryland er interessant med tanke på utvikling av severdighet, det samme kan smia på en av gårdene være. I dag er det utleie av fire hus/leiligheter.
- *Nord for Tryland til Øvre Øydnevang*: Her finnes flere, naturskjønne områder som er fine til padling, fiske og bading. Ellers er det et fint område for elg- og beversafari, kultur- og naturstier. I dag leies det ut en del hus og hytter, og det foreligger planer om utvidelse av overnattingstilbud. På Byremo finnes fornminner og et par turstier i kulturlandskapet som kan være interessant å utvikle videre. Botnan vannsag er også aktuell som severdighet.

(Bilde nr. 26)

Badeliv ved Sundet i Ytre Øydnvatn. Foto: Edgar Vegge.

UTFORDRINGER

Informasjon for turister er veldig viktig for at de reisende skal kunne benytte seg av de mulighetene som allerede er i området. I samarbeid med Region Mandal bør det derfor arbeides aktivt med å bedre informasjonen.

Overnattingstilbudet er svært viktig for hvor lenge turistene skal oppholde seg i området og dermed hvor mye penger de legger igjen. Tilbudet bør utvides.

Fisket er en del av kjernen i dagens turisme ved Audnavassdraget og det er helt sentralt at det sikres gode fiskemuligheter i hele vassdraget i framtida.

For å øke attraktiviteten til området bør det utvikles flere aktivitetstilbud og severdigheter, spesielt med tanke på familier. Særlig interessant er utvikling av elg-/beversafari og jakttilbud, som det ser ut til å være stor etterspørsel etter i markedet. Det kan også være lønnsomt med utleie av sykkel, kano eller båt i tilknytning til aktivitetsutviklingen. Også kulturressursene skaper muligheter for videreutvikling av reiselivet, for eksempel rivefabrikken på Spilling.

Bosetting og trivsel

STATUS

Trivsel er grunnleggende for ei god utvikling. Lysten til å bo i bygdene hører sammen med trivselen. Det er imidlertid fare for at storsamfunnet sin sentraliseringspolitikk fører til fraflytting og uttynning i bygdene. Dårlige rammevilkår for landbruket trekker også i samme retning. Noen bruk står derfor mørke og tomme. I den senere tiden har vi merket ny interesse for slike bruk som bosted og drift med litt trivselslandbruk. Kommunene må oppfatte disse signalene og legge til rette for bosetting og drift.

For å oppnå ei god nærings- og folketallsutvikling er det helt avgjørende at:

- ungdommen som vokser opp finner seg til rette og får lyst til å slå seg til
- de som pendler finner det tjenlig å bosette seg her
- levekår og sosiale forhold er tilrettelagt på en god måte

En undersøkelse av mulighetene for nye byggeområder langs vassdraget ble gjennomført i 2000. Det ble særlig lagt vekt forholdet til verdifullt kulturlandskap eller jorbruksareal, samt kulturhistorisk verdifullt bygningsmiljø. Det er også gjort en vurdering av mulighetene til å fortette i eksisterende bebyggelse. De foreslåtte områdene er vist på kartet som følger med rapporten.

UTFORDRINGER

Ei bygd å være glad i og stolt av, er avgjørende for framdrift og utvikling. Den enkelte må føle at de primære behov blir oppfylt, og at lokalmiljøet fungerer på en god måte og at trivsel er et levende begrep. Kommunene bør, i forbindelse med rullering av kommuneplanene, sette fokus på trivsel som grunnlag for tilflytting og bosetting.

I tillegg bør det fokuseres på å opprettholde og bruke det lokale servicetilbudet. Tilrettelegging av fjernarbeidsplasser, og sørge for gode pendlermuligheter med buss og tog, er andre tiltak som gjør det mulig for flere å bo i kommunene.

Kommunene må til enhver tid ha boligtomter å tilby. Flerbruksplanens forslag er vist på kartet som følger med rapporten.

5. Audnavassdraget i framtida

Hovedmål

Audnavassdraget, fra Grindheimsvannet til Snig med tilhørende naturkvaliteter, skal sikres for framtida. For å nå dette målet skal kulturelt og biologisk mangfold danne grunnlaget for en videre utvikling av næringsliv, friluftsliv og fiske.

Delmål

I 2005 skal status gjøres opp på nytt. Innen denne tid skal følgende delmål være nådd:

1. Audna skal være farbar for småbåter fra Snig og opp til Buhølen.
2. På elvestrekningen mellom Gislefoss og Ytre Øydnavatn skal fisket etter laks og sjøaure være bedre enn i 1999.
3. Samarbeidet mellom rettighetshavere, brukere og forvaltning skal være styrket og utviklet.
4. Naturlig reproduksjon og levetilstand for fisk og næringsdyr skal være sikret i hele hovedvassdraget fra Snig til Grindheimsvannet.
5. I hovedvassdraget oppstrøms brakkvannssonen skal vannkvaliteten være så god at vannet kan brukes til bading og vanning.
6. Viktige naturkvaliteter, kulturminner og landskapsverdier skal være bevart for ettertiden som kilde til opplysning og rekreasjon.
7. Vi skal ha satt i gang minst 10 tilretteleggingstiltak for friluftslivet langs vassdraget.
8. Det skal ha blitt mer attraktivt å fiske etter innlandsfisk i Grindheimsvannet, Øvre Øydnavatn og Ytre Øydnavatn.
9. Alle nye inngrep i vassdraget skal ha blitt vurdert i et bærekraftig perspektiv.
10. De beste forekomstene av sand og grus skal være sikret i plansammenheng.
11. Bygdenæringene langs vassdraget skal være styrket med 10 nye årsverk
12. Det skal bo 30 flere mennesker i bygdene våre fra Buhølen til Grindheim enn det gjorde i 1999.

6. Handlingsprogram

De enkelte tiltakene er gitt en kort **beskrivelse** av hvordan tiltaket tenkes gjennomført.

Initiativtaker skal sørge for å få satt tiltaket i gang. Der det er naturlig at andre enn initiativtaker har ansvaret for å gjennomføre tiltaket, skal initiativtaker se til at dette ansvaret blir gitt til rette vedkommende. **Tidsrammen** beskriver når tiltaket skal være gjennomført, hvis ikke annet er oppgitt. Til de fleste tiltakene som har med vassdraget å gjøre, er det gitt et grovt anslag over **kostnader**, og forslag til **finansiering**. Disse tiltakene er også gitt **prioritering**; førsteprioritet (1), andreprioritet (2) og tredjeprioritet (3). Tiltak med førsteprioritet bør settes i gang først.

Vi har tatt mest hensyn til hvilke tiltak vi synes er viktige å få gjennomført ved prioritering. De "viktigste" tiltakene har fått prioritet 1. Noen tiltak som koster lite og er enkle å gjennomføre, har også fått førsteprioritet.

Tiltakene er delt inn etter hvorvidt de har med vassdraget å gjøre eller ikke. Tiltakene som ikke går direkte på vassdraget, T37-T54, er kommet opp i løpet av arbeidet med flerbruksplanen, og vi mener de så viktige for den helhetlige forvaltningen av Audnavassdraget at vi har valgt å ta dem med i denne rapporten.

Tiltakene er satt opp etter delmålet de naturlig hører under.

Tiltak som har med vassdraget å gjøre

1. AUDNA SKAL VÆRE FARBAR FOR SMÅBÅTER FRA SNIG OG OPP TIL BUHØLEN.

T1 MERKING AV BÅTLEI OG EVENTUELL MUDRING PÅ STREKNINGEN SNIG-RØDBERG

Beskrivelse	For å øke mulighetene for småbåter å komme til og fra sjøen, skal det i første omgang merkes ei båtlei der båtene kan gå. Behovet for, og konsekvensene av eventuell mudring, må utredes nærmere for gjennomføring. Lindesnes kommune bør i tillegg planlegge bruken av elvebredden på overordnet nivå siden det må forventes økt byggepress i dette området. Viktige samarbeidspartnere er Lindesnes båtforening, og eldre folk som kjenner elva godt.
Initiativtaker	Ordfører Lindesnes kommune
Tidsramme	2001
Kostnad	Merking: 10.000
Finansiering	Lindesnes kommune
Prioritering	1

T2 HINDRE LAGRING AV HOGSTAVFALL PÅ ELVEKANTEN

Beskrivelse	Hogstavfall som legges igjen langs elvekanten eller på isen havner etter hvert lenger nede i elva og hindrer båttrafikken. Tiltaket gjennomføres ved at næringsorganisasjonene oppfordrer medlemmene til å lagre avfallet slik at det ikke havner i vannet. (Jmf. "Levende skog"-standard som sier at bekker, elver og vann skal holdes frie for hogstavfall.)
Initiativtaker	Bondelaget
Tidsramme	2002
Kostnad	0
Finansiering	
Prioritering	3

2. PÅ ELVESTREKNINGEN MELLOM GISLEFOSS OG YTRE ØYDNAVATN SKAL FISKET ETTER LAKS OG SJØAURE VÆRE BEDRE ENN I 1999.

T3 PLAN FOR AVBØTENDE TILTAK I KANALISERT ELVELØP OPPSTRØMS GISLEFOSS

Beskrivelse	Avbøtende tiltak bør gjennomføres i det kanaliserte løpet for å øke produksjonen av laks og sjøaure og for å gjøre fisket mer attraktivt. Det må i første omgang lages en detaljert plan for tiltakene med kostnadsoverslag. Når denne planen er klar, søkes det om tilskudd til gjennomføring. Det er svært viktig at grunneierne blir med i prosessen.
Initiativtaker	Forundersøkelser og detaljplan: Flerbruksplanen Gjennomføring av avbøtende tiltak: Landbruksetaten i Audnedal kommune/ egen arbeidsgruppe
Tidsramme	Forundersøkelser og detaljplan: 2001 Gjennomføring av tiltak: 2002
Kostnad	Detaljplan, før- og etterundersøkelser: 340.000
Finansiering	Kommune, fylkesmannen, NVE, DN
Prioritering	1

T4 FISKETRAPP I FLOMLØPET I GISLEFOSS

Beskrivelse	Fisketrapp i flomløpet i Gislefoss vil gjøre elva oppstrøms fossen mer attraktiv for fiskere enn tilfellet er i dag. Fylkesmannen vil kreve tinglyst godkjenning fra grunneier før det eventuelt gis tillatelse til gjennomføring av tiltaket. Audnedal kommune avgjør om saken skal tas videre.
Initiativtaker	Audnedal kommune
Tidsramme	2005
Kostnad	
Finansiering	Audnedal kommune, fylkesmannen, DN, fiskerettseierforeninga
Prioritering	

3. SAMARBEIDET MELLOM RETTIGHETSHAVERE, BRUKERE OG FORVALTNING SKAL VÆRE STYRKET OG UTVIKLET.

T5 ORGANISERING AV FISKERETTSHAVERNE OG UTARBEIDELSE AV DRIFTSPLANER

Beskrivelse	Rettighetshaverne bør planlegge forvaltningen av fiskeressursene gjennom å lage driftsplaner der biologiske og næringsmessige mål beskrives i samsvar med gjeldende lovverk, forskrifter og nasjonale føringer. I denne prosessen bør lagene omorganiseres slik at medlemsskapet blir forpliktende. Audnaelvas Fiskerettseierforening og Grindheim og Øvre Øydnvatn Grunneigarlag er i gang med disse prosessene. Initiativtaker bør arbeide for å få med Ytre Øydnvatn Fiskerettseigarlag.
Initiativtaker	Landbruksetaten Audnedal kommune
Tidsramme	2003
Kostnad	Driftsplan, innlandsfiske: 160.000 Driftsplan, anadrom strekning: 400.000
Finansiering	SND, områdetiltak (Fylkesmannens landbruksavd.), kommunene, grunneierlagene

Prioritering 1

T6 OPPRETTELSE AV FAGRÅD FOR FISK OG VASSDRAG

Beskrivelse For å styrke samarbeidet mellom rettighetshavere, brukere og forvaltning, skal det opprettes et fagråd for fisk og vassdrag. Fagrådet skal gi råd i spørsmål som har med fisk og vassdrag å gjøre. Rådet skal ikke ha noen formell myndighet.

Initiativtaker Flerbruksplanen

Tidsramme 2001

Kostnad 30.000 per år til drift

Finansiering Kommunene og fylkesmann

Prioritering 1

4. NATURLIG REPRODUKSJON OG LEVEFORHOLD FOR FISK OG NÆRINGSDYR SKAL VÆRE SIKRET I HELE HOVEDVASSDRAGET FRA SNIG TIL GRINDHEIMSVANNET.

T7 ENDRING AV KALKINGSSTRATEGI I AUDNAVASSDRAGET

Beskrivelse For å redusere omfanget og effektene av blandsoner i Audna, er det utarbeidet en revidert kalkingsstrategi for vassdraget. Følgende tiltak skal gjennomføres:

- Dosererer ved Stedjan beholdes, og det doseres for å avsyre vassdraget til og med utløpet av Ytre Øydnavatn.
- En ny doserer plasseres på Konsmo for å kalke strekningen Konsmo-Tryland. Dosererer plasseres i eiva, men styres etter vannføringen i et nærliggende sidevassdrag.
- Dosererer på Tryland beholdes, men skal styres mer optimalt etter vannføring og pH.
- Tre større pluss enkelte mindre vann i Trylandsvassdraget, samt fem vann i Grislevassdraget kalles.
- Kalkdoserer(e) etableres i ett eller flere sidevassdrag nedstrøms Tryland, primært Spillingsbekken.

Det vil generelt være positivt å kalke størst mulig andel av det sure vannet før det når hovedelva. Kalking av større vann høyt oppe i sidevassdragene bør derfor vurderes i forhold til kalking, eks. Hunsdalsbekken, Auglandsbekken, Spillingsbekken, Erseidbekken og Kilsbekken. Terrengekalking av mindre felter, for eksempel Gaupedalsbekken og Skoftelandsbekken, bør også vurderes.

Initiativtaker Fylkesmannen i Vest-Agder, kommunene

Tidsramme

- Ny doserer på Konsmo: 2002
- Endret styring av dosererer på Tryland: umiddelbart
- Innsjøkalking i Trylands- og Grislevassdraget: 2002
- Ny doserer i ett eller flere sidevassdrag: 2003

Kostnad To nye dosererer og oppkalking av innsjøer: 5.600.000
Årlig drift: 1.400.000

Finansiering Fylkesmannen

Prioritering 1

T8 LANDBRUKSFORURENSNINGER -ANSVAR FOR OPPFØLGING OG KONTROLL

Beskrivelse Vassdraget er i hovedsak mindre påvirket av forurensning fra landbruket. Imidlertid forekommer episoder med punktutslipp. Gjeldende lover og forskrifter setter de krav som er nødvendige for å hindre slike utslipp. Effektiv kontroll er en forutsetning for at bestemmelsene skal virke etter hensikten. Det kan imidlertid herske usikkerhet rundt hvem som har ansvaret for å følge opp og kontrollere forurensning fra landbruket innad i kommunene. Dette forhold må derfor snarest bli avklart.

Initiativtaker Landbruksetatene

Tidsramme 2002

Kostnad

Finansiering

Prioritering 1

T9 OMORGANISERING OG EVENTUELL VIDERE DRIFT AV AUDNA FISKEANLEGG

Beskrivelse På bakgrunn av en gjennomgang av drifta av fiskeanlegget og behovet for utsettinger, må kommunene, fylkesmannen, fiskerettseierforeninga og fiskeanlegget drøfte omorganisering og eventuell videre drift av anlegget.

Initiativtaker Flerbruksplanen

Tidsramme Avgjørelse tatt i løpet av 2001.

Kostnad 0

Finansiering

Prioritering 1

T10 KARTLEGGING AV TILSTAND OG VURDERING AV TILTAK FOR Å HINDRE FORURENSNING FRA PRIVAT OG OFFENTLIG VIRKSOMHET

Beskrivelse Episoder med oppblomstring av tarmbakterier og giftutslipp fra industri og renseanlegg, viser at det ikke er tatt nødvendige hensyn for å hindre forurensende utslipp til vassdraget. Det skal derfor gjennomføres ei kartlegging av forurensningskilder. Tiltak for å bedre situasjonen skal vurderes. Ting som bør undersøkes er bl.a. fionutsatte renseanlegg på Byremo og Vigmostad, punktutslipp fra private kloakknett, industriforurensning, avfallsfyllinger langs elvekanten og utslipp fra landbruksvirksomhet.

Initiativtaker	Landbruksetaten i Audnedal kommune, plan- og miljøvernsjefen i Lindesnes kommune
Tidsramme	2004
Kostnad	140.000
Finansiering	Kommunene, fylkesmannen.
Prioritering	3

5. I HOVEDVASSDRAGET OPPSTRØMS BRAKKVANNSSONEN SKAL VANNKVALITETEN VÆRE SÅ GOD AT VANNET KAN BRUKES TIL BADING OG VANNING.

T8 (SE UNDER MÅL 4 FOR BESKRIVELSE AV TILTAKET)

T10 (SE UNDER MÅL 4 FOR BESKRIVELSE AV TILTAKET)

6. VIKTIGE NATURKVALITETER, KULTURMINNER OG LANDSKAPSVERDIER SKAL VÆRE BEVART FOR ETTERTIDEN SOM KILDE TIL OPPLYSNING OG REKREASJON.

T11 SYNLIKGJØRING AV NATURKVALITETER, LANDSKAPSVERDIER OG KULTURMINNER I KOMMUNEPLANENS AREALDEL

Beskrivelse	Det er viktig at naturkvaliteter, landskapsverdier og kulturmiljøer gjøres synlige i overordnede planer. Dermed er det lettere å ta nødvendige hensyn i arealforvaltningen. Flerbruksplanens forslag til hva som bør vises, er tegnet inn på kartet som følger rapporten.
Initiativtaker	Plansjefene i kommunene
Tidsramme	Ved første rullering av kommuneplanens arealdel
Kostnad	0
Finansiering	
Prioritering	1

T12 RESTAURERING AV GAMLE BYGNINGER/ANLEGG BRUKT I NÆRINGSSAMMENHENG

Beskrivelse	I dalen finnes flere bygninger/anlegg som tidligere har vært brukt i næringssammenheng. Et utvalg av disse bør restaureres og gjøres tilgjengelige for publikum, eventuelt settes i stand med tanke på ny oppstart av virksomhet. To konkrete prosjekter bør prioriteres i første omgang: Ålefangstanlegget i Osen (mellom Øydnavannene) og rivefabrikken på Spilling. Fylkeskonservator vil være viktig samarbeidspartner.
Initiativtaker	Landbruksetaten i Audnedal kommune, skole- og kulturetaten i Lindesnes kommune
Tidsramme	Påbegynt innen 2003
Kostnad	Ålefangstanlegget: 97.000 Rivefabrikken: 200.000 (?)
Finansiering	SND, næringsfond, fylkesmannens landbruksavdeling, riksantikvaren/fylkeskonservator
Prioritering	3

T13 HEFTE OM UTVALGTE NATURKVALITETER OG KULTURMINNER LANGS VASSDRAGET

Beskrivelse	Det finnes flere registreringer av naturkvaliteter og kulturminner langs vassdraget, bl.a. høyere vannvegetasjon, viktige viltområder, viktige gyteområder, gamle sager i Lindesnes og kvernhus i Audnedal. Enkelte av kulturminnene er restaurert ved hjelp av støtte bl.a. fra fylkesmannens landbruksavdeling. På bakgrunn av registreringene bør det lages et undervisningshefte til bruk i skolen tilpasset læreplanen for ungdomsskolen. Viktige samarbeidspartnere er kommunene, fylkesmannen og fylkeskommunen.
Initiativtaker	Ungdomsskolene på Vigeland og Byremo
Tidsramme	2003
Kostnad	140.000
Finansiering	Kommunene, fylkesmannen, fylkeskommunen, statens utdanningskontor
Prioritering	2

7. VI SKAL HA SATT I GANG MINST 10 TILRETTELEGGINGSTILTAK FOR FRILUFTSLIVET LANGS VASSDRAGET.

T1 (SE UNDER MÅL 1 FOR BESKRIVELSE AV TILTAKET)

T14 KRYPSIV I AUDNAVASSDRAGET

Beskrivelse	Krypsivet har fått uønsket stor utbredelse i Audnavassdraget. Forsøk andre steder har imidlertid vist at fjerning ikke har gitt de ønskede resultater. Fylkesmannen i V-A har et prosjekt gående om problematikken. Det må jobbes for at Audnavassdraget kan bli med i eventuelle forsøk med fjerning/rensking.
Initiativtaker	Landbruksetaten i Audnedal kommune
Tidsramme	Påbegynt i 2001
Kostnad	?
Finansiering	Fylkesmannen, Audnedal kommune og grunneierlagene
Prioritering	2

T15 OPPRUSTING AV BADEPLASSENE I ØVRE- OG YTRE ØYDNAVATN

Beskrivelse	Badeplassene på Byremosanden i Øvre Øydnavatn og Sundet i Ytre Øydnavatn trenger opprusting, bl.a. må strendene renskes, benkene fikses o.l..
Initiativtaker	Landbruksetaten i Audnedal kommune
Tidsramme	2001
Kostnad	Byremosanden: 30.000 Sundet: 23.000
Finansiering	Audnedal kommune, fylkesmannen
Prioritering	1

T16 TILRETTELEGGING AV NYE BADEPLASSER I LINDESNES

Beskrivelse	Det bør tilrettelegges to nye badeplasser langs elva i Lindesnes. Aktuelle steder er Strygejernnet på Vigeland og like ved brua på Vigmostad. Strygejernnet bør tilrettelegges for rullestolbrukere. Begge stedene skal opparbeides i sammenheng med områder for lek og ballspill. På Vigmostad bør kommunen inngå avtale med grunneier om kjøp eller langtidsleie. Friluftsrådet er viktig samarbeidspartner.
Initiativtaker	Plan- og miljøvernsjef i Lindesnes kommune
Tidsramme	2003
Kostnad	Strygejernnet: 670.000 Vigmostad: 97.000. Kjøp/leie: ?
Finansiering	Lindesnes kommune, fylkesmannen, spillemidler
Prioritering	2

T17 TILRETTELEGGING AV OPPLAGSPASS OG SLIPP FOR SMÅBÅTER VED BYREMOSANDEN

Beskrivelse	Det bør tilrettelegges en opplagsplass og slipp for båter adskilt fra badeplassen på Byremosanden. Arealene øst for badeplassen kan egne seg for formålet. Dette området er i privat eie, og Audnedal kommune bør derfor arbeide for å kjøpe området, eller inngå langtids leieavtale med grunneier.
Initiativtaker	Landbruksetaten i Audnedal kommune
Tidsramme	Tilrettelegging: 2004 Kjøp/leie: 2002
Kostnad	Tilrettelegging: 58.000 Kjøp/leie: ?
Finansiering	Tilrettelegging: Audnedal kommune, fylkesmannen, spillemidler, Grindheim og Øvre Øydnavatn Grunneigarlag Kjøp/leie: Audnedal kommune, DN
Prioritering	3

T18 OPPDATERING AV INFORMASJONSTAVLENE

Beskrivelse	Informasjonstavlene på Byremo, Sundet i Ytre Øydnavatn, Konsmo, Vigmostad, i Melhusfossen og på Vigeland inneholder informasjon om kalkingsprosjektet. Informasjonen bør oppdateres og suppleres med fiskemuligheter i vassdraget, fiskekortsalg, fiske- og adferdsregler, overnattingsmuligheter, etc.. Infotavle bør også settes opp i Gislefossen. Arbeidet må skje i samarbeid med Ytre Øydnavatn Fiskerettseigarlag, Grindheim og Øvre Øydnavatn Grunneigarlag og Region Mandal som arbeider med utforming og oppdatering av informasjonstavler i regionen.
Initiativtaker	Audnaelva Fiskerettseierforening
Tidsramme	2003
Kostnad	Nye plakater (10 stk.): 30.000 Ny tavle i Gislefoss: 10.000
Finansiering	Kommunene, fylkesmannen, Region Mandal
Prioritering	1

T19 OPPARBEIDING AV STIER NED TIL ELVA FOR Å HINDRE TRÅKK I DYRKA MARK

Beskrivelse	Enkelte steder oppstår problemer med ferdsel over dyrka mark når fiskerne skal gå ned til elva. Dette gjelder i første rekke ved Gaupefossen og Fossmoen. Her bør det skiltes og opparbeides stier fra riksveien og ned til elva, samt langs elva. Det må også legges til rette for bedre parkering på Fossmoen. Stiene må ses i sammenheng med eventuell senere opparbeidelse av oppholdsplasser ved elva.
Initiativtaker	Audnaelva Fiskerettseierforening
Tidsramme	2003
Kostnad	Gaupefoss: 20.000 Fossmoen: 30.000
Finansiering	Kommunene, fylkesmannen, spillemidler
Prioritering	2

T20 OPPRUSTING OG VEDLIKEHOLD AV RASTEPLASSEN I GISLEFOSSEN

Beskrivelse	I Gislefossen finnes en rasteplass med benker, søppelstativ og toalett. Anlegget trenger opprusting. Ansvar for opprusting og vedlikehold skal ligge hos Audnedal kommune.
Initiativtaker	Opprusting og vedlikehold: Teknisk etat, Audnedal kommune
Tidsramme	2001
Kostnad	10.000

Finansiering	Audnedal kommune
Prioritering	1
- T21 MUDRING UTENFOR RULLESTOLRAMPA I GISLEFOSS**
Beskrivelse	Sand og silt fra den kanaliserte elvestrekningen oppstrøms Gislefoss har lagt seg opp utenfor rullestolrampa i hølen nedenfor fossen slik at mulighetene for å få fisk er redusert i forhold til tidligere. Massene som har lagt seg opp utenfor rampa skal fjernes. Fiskerettseierforeninga skal ha ansvaret for vedlikeholdet av selve rampa.
Initiativtaker	Audnaelva Fiskerettseierforening
Tidsramme	2002
Kostnad	Mudring: 95.000
Finansiering	Fylkesmannen, Audnedal kommune, fiskerettseierforeninga
Prioritering	2
- T22 RAMPE FOR RULLESTOLBRUKERE I MELHUSFOSSEN**
Beskrivelse	For å øke tilgjengeligheten for rullestolbrukere til fisket i elva, bør det lages vei og rampe for rullestol ned til elva i Melhusfossen. Rullestolvei ned til fossen vil også gi god adkomst for funksjonsfriske. Det er gode muligheter for tilrettelegging på begge sider av elva. Østsida har best parkeringsmuligheter. Tilrettelegging bør derfor skje her.
Initiativtaker	Audnaelvas Fiskerettseierforening
Tidsramme	2003
Kostnad	35.000
Finansiering	Lindesnes kommune, fylkesmannen, spillemidler, fiskerettseierforeninga
Prioritering	2
- T23 OPPARBEIDING OG MERKING AV NYE TURSTIER**
Beskrivelse	Det bør opparbeides og merkes flere turstier. Følgende traseer foreslås: langs elva oppå flomverkene fra Seland til Gislefoss, fra Gramsbrua til Gislefossen på vestsida av elva, til tingplassen på Nylund, og fra Ertseid til Drøpta. Stiene vil legge til rette for flere friluftslivsaktiviteter, bl.a. fiske og bading, og gjøre adkomsten enklere til kulturminner og fornminner. Informasjon om områdenes særegenheter settes opp langs stiene. Parkering anlegges ved utgangspunktene. Turstiene i Grindheim og på Hårtveit bør merkes bedre. Viktig samarbeidspartner er Mandalregionens friluftsråd som arbeider med slike tilretteleggingstiltak. Det må inngås avtale med grunneier før tiltak settes i verk.
Initiativtaker	Landbruksetaten i Audnedal kommune, plan- og miljøvernssjefen i Lindesnes kommune
Tidsramme	2003
Kostnad	Seland-Gislefoss: 60.000
Gramsbrua-Gislefoss: 4.000
Ertseid-Drøpta: 60.000
Nylund: 15.000
Finansiering	Kommunene, fylkesmannen, spillemidler, friluftsrådet for Region Mandal
Prioritering	1
- T24 OFFENTLIG BRYGGE OG BÅTSLIPP PÅ VIGELAND**
Beskrivelse	Dersom det blir lagt til rette for økt båttrafikk på elva med merking/mudring av båtlei i utløpet, bør det lages ei offentlig brygge i Vigelandsområdet. Denne må tilrettelegges for rullestolbrukere. I tillegg bør det lages en slipp for småbåter.
Initiativtaker	Plan- og miljøvernssjefen i Lindesnes kommune
Tidsramme	2005
Kostnad	Brygge: 46.000 + heis/rullestolvei
Slipp: 31.000
Finansiering	Lindesnes kommune, fylkesmannen, spillemidler, Lindesnes båtforening
Prioritering	2
- T25 RYDDING AV GREINER O.L. SOM HINDRER FRAMKOMMELIGHETEN PÅ ELVA MELLOM SNIG OG BUHØLEN**
Beskrivelse	Mellom Snig og Buhølen bør greiner og andre ting som hindrer framkommeligheten på elva for kanoer og småbåter ryddes hver vår.
Initiativtaker	Plan- og miljøvernssjefen i Lindesnes kommune
Tidsramme	Hver vår
Kostnad	2.000
Finansiering	Lindesnes kommune
Prioritering	3
- T26 ENDRET KJØRING AV TRYLAND KRAFTSTASJON**
Beskrivelse	Endret manøvrering av Tryland kraftstasjon er aktuelt for å gi fisken bedre muligheter til å gå opp elva i tørre sommermånedene. I stedet for at stasjonen slipper en jevn vannstrøm over en lengre periode, er det ønskelig å spare opp vannet slik at det kan slippes mer vann i løpet av en eller flere kortere perioder, for eksempel i forbindelse med lavtryksaktivitet. En annen mulighet er at fiskerettseierforeninga "får" en gitt mengde vann til fri benyttelse utover i fiskesesongen. Flerbruksplanen undersøker mulighetene for en frivillig avtale med stasjonen.

Initiativtaker	Flerbruksplanen
Tidsramme	2001
Kostnad	0
Finansiering	
Prioritering	1

T27 REGULERINGSPLAN FOR OMRÅDET BUHØLEN-MELHUS

Beskrivelse	Det er behov for å avklare arealbruken i Buhølen-Melhusområdet gjennom en reguleringsplan. Buhølen som viktig landskapselement, turist- og friluftinteresser i Melhusfossen, grusforekomster på Melhusmoen, industri, landbruk, grunnvann og kloakkutslipp, er viktige interesseområder. Lindesnes kommune bør stå som initiativtaker.
Initiativtaker	Næringsveileder/ ordfører i Lindesnes kommune
Tidsramme	2003
Kostnad	150.000
Finansiering	Lindesnes kommune, grunneierne
Prioritering	1

8. DET SKAL HA BLITT MER ATTRAKTIVT Å FISKE ETTER INNLANDSFISK I GRINDHEIMSVANNET, ØVRE ØYDNAVATN OG YTRE ØYDNAVATN.

TS (SE UNDER MÅL 3 FOR BESKRIVELSE AV TILTAKET)

T14 (SE UNDER MÅL 7 FOR BESKRIVELSE AV TILTAKET)

T28 KULTIVERINGSARBEID I GRINDHEIMSVANNET, ØVRE ØYDNAVATN OG YTRE ØYDNAVATN

Beskrivelse	Det bør settes inn tiltak som kan redusere bestandene av aure for å få større og mer attraktiv fisk. Intensivt not-, garn- og rusefiske, eventuelt kombinert med avstenging av gyteområder, er aktuelle tiltak. Grunneierlagene bør samarbeide med konsulenten ved landbrukskontoret i Audnedal kommune som kan veilede i forbindelse med søknader om finansiering.
Initiativtaker	Grindheim og Øvre Øydnvatn Grunneigarlag og Ytre Øydnvatn Fiskerettseigarlag
Tidsramme	Intensivert i 2001
Kostnad	?
Finansiering	Fylkesmannen, grunneierlagene
Prioritering	1

9. ALLE NYE INNGREP I VASSDRAGET SKAL HA BLITT VURDERT I ET BÆREKRAFTIG PERSPEKTIV.

T29 KRAV TIL AVBØTENDE TILTAK I FORBINDELSE MED INNGREP I VASSDRAGET

Beskrivelse	Kraftutbygging, steinsettinger, utfyllinger og andre inngrep kan gi negative effekter i landskapsbildet og på dyre- og plantelivet i og langs vassdraget. Gjeldende regelverk setter betingelser for gjennomføring, bl.a. for å sikre naturmiljøet. Erfaringer viser imidlertid at de nødvendige hensyn ikke alltid blir tatt. Effekter av nye inngrep skal vurderes nøye før gjennomføring. Det skal gjennomføres tiltak som kan bote på eventuelle negative effekter.
Initiativtaker	Fylkesmannen og kommunene
Tidsramme	Kontinuerlig
Kostnad	0
Finansiering	
Prioritering	1

T30 MÅLESTASJON FOR VANNFØRING

Beskrivelse	Det finnes få målestasjoner for vannføring i vassdraget. De som eksisterer i dag gir ikke et godt nok beslutnings- og dimensjoneringsgrunnlag for nye utbyggingsprosjekter. Det anbefales at VAE i samarbeid med NVE finner minimum ett karakteristisk sidevassdrag hvor det settes opp en limnigraf.
Initiativtaker	VAE
Tidsramme	2002
Kostnad	30.000
Finansiering	VAE
Prioritering	3

10. DE VIKTIGSTE FOREKOMSTENE AV SAND OG GRUS SKAL VÆRE SIKRET I PLANSAMMENHENG.

T31 SIKRING AV SAND- OG GRUSRESSURSER GJENNOM KOMMUNEPLANENS AREALDEL

Beskrivelse	Kommunenes sand- og grusressurser skal sikres for framtida mot varig nedbygging. Arealene avsettes til områder for råstoffutvinning eller bevaring i kommuneplanens arealdel.
Initiativtaker	Plansjefene i kommunene
Tidsramme	Ved første rullering av kommuneplanens arealdel
Kostnad	0
Finansiering	
Prioritering	2

T32 PLANERING/RYDDING/TILSÅING AV AVSLUTTEDE MASSETAK LANGS VASSDRAGET

Beskrivelse	Det finnes en del mindre, avsluttede massetak langs vassdraget som virker skjemmende i landskapet. Disse må ryddes, planeres og sås til.
Initiativtaker	Teknisk etat/ miljøansvarlig
Tidsramme	2005
Kostnad	?
Finansiering	Grunneier
Prioritering	3

11. BYGDENÆRINGENE LANGS VASSDRAGET SKAL VÆRE STYRKET MED 10 NYE ÅRSVERK.

T5 (SE UNDER MÅL 3 FOR BESKRIVELSE AV TILTAKET)

T27 (SE UNDER MÅL 7 FOR BESKRIVELSE AV TILTAKET)

T33 NÆRINGSFISKE I GRINDHEIMSVANNET, ØVRE ØYDNAVATN OG YTRE ØYDNAVATN - INFORMASJONSMØTE

Beskrivelse	Per i dag er foregått sporadiske leveringer av fisk til mottak for foredling. Her ligger et potensiale som ikke er fullt utnyttet. Initiativtaker bør, i samarbeid med grunneierlagene og Region Mandal arrangere et informasjonsmøte med innbudte foredragsholdere. Flerbruksplanen for Mandalsvassdraget er også aktuell samarbeidspartner. Møtet bør vinkles så konkret som mulig på de lokale forholdene. Det må komme fram informasjon om muligheter for levering, priser, investeringskostnader, arbeidsinnsats osv..
Initiativtaker	Næringsveileder/ ordfører i Audnedal kommune
Tidsramme	Informasjonsmøte våren 2002
Kostnad	2.000
Finansiering	Audnedal kommune
Prioritering	1

T34 INFORMASJONSOPPLEGG OM SALG AV BEVERJAKT OG ÅLEFISKE

Beskrivelse	Det er behov for organiserte aktivitetstilbud langs vassdraget. Naturgrunnlaget gir rom for en rekke muligheter. Flerbruksplanen mener at det bør satses på salg av beverjakt og fiske etter ål. Begge deler er lite utnyttet av lokalbefolkninga, og burde derfor ikke skape interessekonflikter. Det må arbeides med å få grunneiere motivert. Flerbruksplanen foreslår at det holdes infomøter, ev. lages eller skaffes til vele informasjonsmateriell som beskriver de lokale mulighetene. Viktige samarbeidspartnere vil være Region Mandal og fylkesmannens miljøvernnavdeling.
Initiativtaker	Landbruksetaten i Audnedal kommune
Tidsramme	2003
Kostnad	10.000
Finansiering	SND, næringsfond, områdetiltak-fylkesmannens landbruksavdeling
Prioritering	2

T35 UTBYGGING AV OVERNATTINGSTILBUDET PÅ ØVRE ØYDNA, TRYLAND OG MELHUSFOSSEN

Beskrivelse	Overnattingstilbudet er svært viktig for hvor lenge turistene oppholder seg på stedet. Langs vassdraget er dette tilbudet svært begrenset i dag. Flerbruksplanen mener at Øvre Øydna, Tryland og Melhusfossen er områder som egner seg til dette formål. Initiativtaker skal arbeide aktivt for å skape et utvidet overnattingstilbud på disse stedene. Region Mandal vil være en viktig samarbeidspartner i denne prosessen.
Initiativtaker	Næringsveileder/ ordførerne i kommunene
Tidsramme	Igangsatt innen 2002
Kostnad	?
Finansiering	SND, næringsfond
Prioritering	2

T36 VEIBYGGING LANGS VASSDRAGET OG ETABLERING AV NØDVENDIGE KRYSNINGSOMRÅDER OVER AUDNA

Beskrivelse	Det er nødvendig å bygge noen ekstra veistubber langs vassdraget, samt etablere noen krysningsområder over Audna, for å legge grunnlaget for økt avvirkning i skogen. Det skal tas flerbrukshensyn ved planlegging og gjennomføring, som bl.a. innebærer hensyn til viktige naturområder. Veiene og krysningsområdene bør innarbeides i hovedplanene for skogsveier. Aktuelle veier og krysningsområder er tegnet inn på kart som oversendes skogbrukssjefene ved avslutning av planarbeidet.
Initiativtaker	Skogbrukssjef

Tidsramme	Ved første rullering av hovedplan for skogsveier
Kostnad	?
Finansiering	Grunneiere, offentlig tilskudd til veibygging
Prioritering	3

Tiltak som ikke går direkte på vassdraget

11. BYGDENÆRINGENE LANGS VASSDRAGET SKAL VÆRE STYRKET MED 10 NYE ÅRSVERK.

- T37 SIKRING AV DYRKA MARK OG VIKTIG KULTURBEITE LANGS VASSDRAGET**
- Beskrivelse** For å opprettholde produksjonsgrunnlaget for framtida må dyrka mark og viktige kulturbeiter langs vassdraget sikres mot nedbygging. Flerbruksplanen har foreslått hvilke områder dette bør gjelde på kartet som ligger ved rapporten. Audnedal kommune bør markere områdene i kommuneplanens arealdel som LNF-områder med viktige landbruksinteresser. Lindesnes kommune bør vurdere om eksisterende avgrensning i kommuneplanen skal justeres etter forslaget fra flerbruksplanen.
- Initiativtaker** Plansjefene i kommunene
- Tidsramme** Ved første gangs rullering av kommuneplanens arealdel
- T38 FAGLIG, AKTIV OG SAMORDNA VEILEDNINGSTJENESTE I LANDBRUKET**
- Beskrivelse** En faglig og aktiv veiledningstjeneste er viktig for å stimulere til utnytting av de naturgitt ressursene som landbruksnæringa har som sitt naturlige grunnlag. Samordning av veiledningsressursene er viktig for å utnytte penger og arbeidskraft på en god måte.
- Lokale faglag, forsøksringene, skogbrukslederne, landbruksetatene i kommunene, fylkesmannens landbruksavdeling, og eventuelt andre som driver med veiledningstjeneste i landbruket, må i fellesskap utarbeide en samlet plan for veiledningstjenesten.
- Initiativtaker** Lyngdal Forsøksring og Midt-Agder Forsøksring
- Tidsramme** I løpet av 2001
- T39 OMDISPONERING AV DYRKA MARK TIL JULETREPRODUKSJON**
- Beskrivelse** Produksjonsarealene for juletre er ofte små og lite tilgjengelige. Det må være mulig å starte opp produksjon av juletre på dyrka mark for å oppnå en mer rasjonell drift.
- Initiativtaker** Landbruksetatene i kommunene
- Tidsramme** Kontinuerlig
- T40 INFORMASJONSKAMPANJE FOR Å FÅ I GANG NY HAGEBRUKSPRODUKSJON LANGS VASSDRAGET**
- Beskrivelse** I dalen finnes gode muligheter for å utvide hagebruksproduksjonen. Det bør startes en informasjonskampanje med mål om å få flere til å starte opp med produksjon. Ei informasjonsbrosjyre med lokalt tilsnitt bør lages der forholdene i dalføret beskrives med forslag til produksjoner. Brosjyren bør også presentere noen lokale produsenter. Kampanjen gjennomføres i nært samarbeid med Midt-Agder Forsøksring og Lyngdal Forsøksring.
- Initiativtaker** Landbruksetatene i kommunene
- Tidsramme** 2003
- T41 INFORMASJONSKAMPANJE FOR Å STIMULERE TIL ØKT PRODUKSJON AV JULETRE OG PYNTEGRØNT**
- Beskrivelse** Det er et stort potensiale for produksjon av juletre og pyntegrønt langs vassdraget. For å få flere til å starte opp med produksjon, bør det startes opp en informasjonskampanje med vekt på lokale forhold. Flerbruksplanen foreslår at det lages ei brosjyre som beskriver de lokale forholdene med forslag til produksjoner.
- Initiativtaker** Landbruksetatene i kommunene
- Tidsramme** 2002
- T42 MASKIN- OG UTSTYRSAMARBEID**
- Beskrivelse** Mellom 15 og 25 % av bruttoinntektene i landbruket går med til å dekke mekaniseringskostnader. Mange sliter med gammelt utstyr og vil snart stå overfor valget om å investere eller trappe ned virksomheten. Gjennom samarbeid kan maskiner og utstyr utnyttes bedre med reduserte kostnader for den enkelte produsent som resultat. I tillegg kan samarbeidstiltak gi en sosial gevinst. Flerbruksplanen oppfordrer næringsorganisasjonene til å arbeide for mer samarbeid bøndene imellom.
- Initiativtaker** Næringsorganisasjonene i landbruket
- Tidsramme** Kontinuerlig
- T43 AKTIV OPPFØLGING AV DE KOMMUNALE TILTAKSPLANER FOR SKOGBRUKET OG HOVEDPLANER FOR SKOGSVEIER**
- Beskrivelse** Kommunene har begrensede muligheter for å stimulere til økt avvirkning i skogen. Det viktigste virkemiddelet er tømmerprisen som bestemmes både ut fra tilbud/etterspørsel og internasjonale konjunkturer. Kommunene har utarbeidet tiltaksplaner for skogbruket og hovedplaner for skogsveier. Disse bør legges til grunn for et økt engasjement og bevisstgjøring av skogeiere som ressursforvaltere.
- Initiativtaker** Skogbrukssjef
- Tidsramme** Kontinuerlig
- T44 FELLES NÆRINGSVEILEDER FOR AUDNEDAL OG LINDESNES KOMMUNER**
- Beskrivelse** Det ligger et potensiale for utvikling av nye næringer i begge kommunene. Imidlertid har ikke kommunene et tilfredsstillende apparat som kan hjelpe til i oppstartsfasen for nye etablerere. Det skal derfor ansettes en felles næringsveileder for Audnedal og Lindesnes kommuner som skal stimulere og bidra til å etablere og utvikle nye, lokale virksomheter. Det må arbeides for å opprette ei prosjektstilling over 3 år med flere finansierer. Region Mandal kan være mulig samarbeidspartner.
- Initiativtaker** Ordførerne kommunene
- Tidsramme** 2002
- T45 TILRETTELEGGING AV AREALER FOR NY NÆRINGSVIRKSOMHET**

- Beskrivelse** Det er svært viktig at kommunene har ledig næringsareal å tilby bedrifter eller privatpersoner som ønsker å starte opp ny virksomhet. Lindesnes kommune har lite ledig areal for tida, og må legge til rette nye arealer. Framtidig utvidelse av Hestehaven er aktuelt til dette formålet (vist på kartet som følger rapporten). For begge kommunene gjelder at nye arealer bør ligge i sammenheng med de eksisterende næringsarealene.
- Initiativtaker** Plansjefene i kommunene
- Tidsramme** Ved første gangs rullering av kommuneplanens arealdel
- T46 STIMULERING TIL ØKT HONNINGPRODUKSJON**
- Beskrivelse** Det er et stort potensiale for å øke produksjonen av honning i dalen. For å få flere til å starte opp med produksjon, bør det settes igang en informasjonskampanje med vekt på lokale forhold. Flerbruksplanen foreslår at det holdes lokale informasjonsmøter der informasjon om det lokale naturgrunnet, salgs- og inntjeningsmuligheter, offentlige støtteordninger o.l. kommer fram. Samarbeidspartnere er Norges Birøkerlag, de lokale birøkerlagene og landbruksadministrasjonen i kommunene.
- Initiativtaker** Landbruksetatene i kommunene
- Tidsramme** 2002
- T47 UTVIKLING AV BYGDESERVICE**
- Beskrivelse** Tilleggsinntekter for bøndene kan skaffes gjennom bygdeservice. Ved å gå sammen og bruke sin kompetanse, kan bøndene tilby tjenester og utstyr til kommune, bedrifter og privatpersoner. Eksempler på slike tjenester er snørydding, transport og bygningsarbeid. Flerbruksplanen foreslår at næringsorganisasjonene tar initiativ til slik organisering. Viktige samarbeidspartnere er kommunene, fylkesmannens landbruksavdeling og Selskapet for Norges Vel.
- Initiativtaker** Næringsorganisasjonene i landbruket
- Tidsramme** 2002
- T48 HOLDNINGSSKAPENDE ARBEID MED TANKE PÅ NÆRINGSUTVIKLING OG –DRIFT**
- Beskrivelse** Holdninger er viktig og ofte avgjørende i sammenheng med næringsutvikling og –drift. Næringsutøveren blir ofte satt på en hard prøve, særlig i utviklingsperioden, og det er derfor viktig at samfunnet rundt støtter opp med gode og positive holdninger. Det lokale næringsmiljøet og kommunene bør ha ei gjennomdrøfting av disse forholdene og utarbeide en handlingsplan med sikte på positive holdninger i sammenheng med næringsutvikling og –drift.
- Initiativtaker** Næringsveileder/ ordførerne i kommunene
- Tidsramme** I løpet av 2001
- T49 UTVIKLING AV ENTREPRENØRSKAP I SKOLEN**
- Beskrivelse** Arbeidet med å skape lokale arbeidsplasser må starte allerede i skolen. De unge skal gjennom skole og utdanning forberede seg på å bli arbeidsskapere, ikke bare innstille seg på å bli arbeidstakere i jobber andre har ansvaret for å utvikle. Flerbruksplanen foreslår at skolene i Audnedal og Lindesnes intensiverer arbeidet med entreprenørskap i skolen for å bygge opp kompetanse som kan skape arbeidsplasser ut fra lokale ressurser og behov. Viktig samarbeidspartner vil være et nyoppstartet prosjekt på temaet (entreprenørskap i skolen/ungdomsbedrift) i regi av SND, fylkesmannens landbruksavdeling og statens utdanningskontor.
- Initiativtaker** Skolekontorene i kommunene
- Tidsramme** I gang innen 2002

12. DET SKAL BO 30 FLERE MENNESKER I BYGDENE VÅRE FRA BUHØLEN TIL GRINDHEIM ENN DET GJORDE I 1999.

T50 LOKALTOG SKAL STANSE PÅ AUDNEDAL STASJON

- Beskrivelse** Mange i distriktet har, eller kan få jobb i Kristiansandsområdet. Å benytte toget til pendling er både effektivt og miljøvennlig, og gjør det mulig å bli boende i distriktet. Det er derfor av stor betydning at lokaltogene stanser på Audnedal stasjon. Ordfører skal være en pådriver i samarbeid med pendlerforeninga for å sikre et godt tilbud i framtida.
- Initiativtaker** Ordføreren i Audnedal kommune
- Tidsramme** 2001

T51 LOKALT TILBUD OM TELESTUE/FJERNARBEIDSPASS

- Beskrivelse** I vår IT-hverdag øker mulighetene for å sitte hjemme og samtidig være på jobb. Det kan være mange som ønsker en slik løsning, men som ikke har brukbare rom tilgjengelig. Disse bør kunne leie lokaler av kommunen eller en lokal bedrift. Kommunene skal administrere utleie av rimelige kontorlokaler med telefon- og internettkontakter for arbeidstakere som ønsker kontor i nærheten av hjemmet. Lokalene må være tilrettelagt for funksjonshemmede.
- Initiativtaker** Næringsveileder/ ordførerne i kommunene
- Tidsramme** Tiltaket skal videreføres

T52 KAMPANJE I LOKALMILJØET FOR Å ØKE BRUKEN AV DET LOKALE SERVICETILBUDET

- Beskrivelse** Servicetilbudet i distriktet er godt sammenlignet med andre tilsvarende distrikter. Det er viktig å gjøre lokalbefolkninga oppmerksom på at dersom tilbudet skal opprettholdes, så må det brukes. Samtidig er det viktig å vise politikere og næringslivsledere at dagens tilbud har livets rett. Det bør settes i gang en kampanje som forteller hvor viktig det er å benytte det lokale servicetilbudet. Alle lokale bedrifter bør delta, og samarbeidet bør gå over kommunegrensa.
- Initiativtaker** Næringsrådene
- Tidsramme** 2002

T53 BOLIGTOMTER FOR SALG I DALFØRET

- Beskrivelse** For de som ønsker å etablere seg i dalføret må det finnes boligtomter å få kjøpt. Kommunene må ta en gjennomgang av status for boligtomter. Nye boliger bør plasseres i samsvar med landskapsanalysen som er utarbeidet i forbindelse med Flerbruksplanarbeidet. Nye boligområder innarbeides i kommuneplanens arealdel.
- Initiativtaker** Plansjefene i kommunene
- Tidsramme** Kontinuerlig

T54 TRIVSEL OG BOSETTING

- Beskrivelse** Flerbruksplanen foreslår at kommunene, i forbindelse med rullering av kommuneplanene, setter fokus på trivsel som grunnlag for bosetting og tilflytting. Et opplegg med bredt, grendevis engasjement der folk drøfter framtida for bygda si med trivsel som drivkraft ville derfor være positivt.
- Initiativtaker** Ordførerne i kommunene
- Tidsramme** Ved første rullering av kommuneplanene

7. Kilder

Rapporter

Rapporter laget i forbindelse med arbeidet, og annen aktuell litteratur:

- Agder Skogeigarlag 1997.** Skogressursene i Audnedal kommune. Ressursoversikt for skogbruket i Audnedal kommune basert på registreringer fra områdetaksten i 1986-1990. Rapport.
- Agder Skogeigarlag 2000.** Skogressursene i Lindesnes kommune. Ressursoversikt for skogbruket basert på områdetaksten 1996-1999. Rapport.
- Alnæs, H. og Midtbø, Å. 2000.** Landskapsanalyse for Audnedalen. SMS Landskap AS. Rapport.
- Barlaup, B. T. og Gabrielsen, S. E. 2001.** En vurdering av forhold med betydning for kultivering av laks- og sjøaurebestandene i Audna. LFI, Univ. i Bergen. Notat.
- Barlaup, B. T. og Raddum, G. G. 2000.** En vurdering av hvordan senking og kanalisering av Audna påvirker produksjonen av laks og aure med forslag til avbøtende tiltak, og kartlegging av gyteområder på anadrom strekning. LFI, Univ. i Bergen. Rapport nr. 112.
- Barlaup, B. T. og Åtland, Å. 1998.** Gjelleundersøkelser av presmolt og smoltstadiet i tre vassdrag med ulik grad av kalkpåvirkning: Audna, Vosso, og Daleelva. Fremdriftsrapport til DN.
- Barlaup, B. T., Gabrielsen, S. E. og Sundt, R. C. 2000.** Audna. Fisk. I: Kalking i vann og vassdrag. Overvåking av større prosjekter 1999. DN-notat 2000-2.
- Birkeland, S. 1999.** Reiseliv ved Audnavassdraget. Rapport.
- Egerhei, T. (red.) 1986.** Audnavassdraget. Vassdragsrapport. Samlet Plan for vassdrag. Miljøverndepartementet.
- Fiddan, M. 2001.** Nøkkelbiotoper i Audnedal kommune. Hovedoppgave, Norges landbrukshøgskole.
- Flerbruksplanen for Audnavassdraget. 2000.** Status og mål. Foreløpig utgave. Rapport - Flerbruksplanen for Audnavassdraget.
- Fylkesmannen i Vest-Agder, miljøvernavdelingen. 1985.** Handlingsprogram for friluftslivet i Vest-Agder fylke. Utkast til arealdisponeringsdel. Del II B: Mandalsregionen. Rapp. 1/85.
- Hansen, H. J. 1986.** Grusregisteret i Lindesnes kommune. NGU-rapp. nr. 86.106.
- Hansen, L., Staurne, M., Fugelli, K. og Haraldstad, Ø. 1997.** Overlevelse og vandring av laks utsatt som smolt i Audna og Lygna. NINA oppdragsmelding 469.
- Jåbekk, R. 1999.** Viktige viltområder langs Audna i Lindesnes kommune. Rapport.
- Kaste, Ø., Kroglund, F. og Enge, E. 2000.** Revidert kalkingsstrategi for Audnavassdraget i Vest-Agder. Niva-rapport 4273-2000.
- Kleiven, F. og Matzov, D. 1989.** Prøvefiske i tre vatn i Audnedal før kalking. DN-notat 1989-7.
- Kroglund, F. og Lie, M. C. 1997.** Kultiveringsplan for anadrome laksefisk og innlandsfisk i Vest-Agder. Fylkesmannen i Vest-Agder, miljøvernavdelingen. Rapp. nr. 4-97.
- Larsen, P. G. 2000.** Kraftproduksjon i Audnavassdraget. Bilag til Flerbruksplanen for Audnavassdraget, arbeidsgruppe kraft og inngrep.
- Lie, A. 1999.** Høyere vannvegetasjon i Audna. Natur i Sør. Agder naturmuseums rapportserie: 1999-1.
- Nordtug, T. og Nybø, S. 1998.** Blandsoner i og på ferskvannssediment. ALLFORSK rapp. nr. 12.
- NVE 1999.** Flomsonekartplan. Prioriterte strekninger for kartlegging i flomsonekartprosjektet.
- Nøst, T. 2000.** Audna. Vannkjemi. I: Kalking i vann og vassdrag. Overvåking av større prosjekter 1999. DN-notat 2000-2.
- Næss, T. 2001.** Vurdering av Audna fiskeanlegg. Rapport. Veso.
- Sevaldrud, I. og Muniz, I. P. 1980.** Sure vann og innlandsfiske i Norge. Resultater av intervjuundersøkelser 1974-1979. SNSF-prosjektet IR 77/80.
- Statens forurensningstilsyn 1995-1998.** Miljømål for vannforekomstene. Samling av veiledninger.
- Tryland, T. 1990.** Sagbruksregistreringa i Lindesnes 1983-1990. Rapport.
- Vegge, E. 1999 a.** Vannkvalitet i Audnavassdraget. Rapport - Flerbruksplanen for Audnavassdraget.
- Vegge, E. 1999 b.** Friluftsliv langs Audnavassdraget. Rapport - Flerbruksplanen for Audnavassdraget.
- Vegge, E. 1999 c.** Inngrep i Audnaelva. Rapport - Flerbruksplanen for Audnavassdraget.
- Vegge, E. 1999 d.** Flom- og erosjonsutsatte arealer i Audnavassdraget. Rapport - Flerbruksplanen for Audnavassdraget.
- Vegge, E. 2000.** Bygninger eldre enn 1900 langs Audnavassdraget. Sammenstilling av tidligere undersøkelser. Notat - Flerbruksplanen for Audnavassdraget.
- Wolden, K. 1986.** Grusregisteret i Audnedal kommune. NGU-rapp. nr. 86.105.

Møtereferater og høringsuttalelser oppbevares av Lindesnes kommune.

Kenneth Skofteland og Søren T. Øydna har bidratt til kapitlet "Glimt fra historien". Noe av stoffet er også hentet fra bygdebøkene og "Glimt fra Lindesnes".

Medarbeidere

Følgende har deltatt i arbeidet:

		Styrings- gruppa	Arbeids- utvalget	Arbeidsgruppe:		
				Næring	Kraft og inngrep	Naturfor- valtning
Vigdis Aas	Vest-Agder Bonde- og Småbrukarlag			x		
Sigrid Bendixen (fram til 01.01.01)	Audnedal kommune	x	x (leder)		x (leder)	
Trond Bendixen	Audnedal kommune	x	x (fra 01.01.01)	x		
Kåre Christensen	Audnaelvas Fiskerettseierforening	x	x			x (leder)
Ole-Steffen Gusdal	FMVA, landbruksavdelingen	x				
Magne Haraldstad	Agder-Telemark Skogeierforening	x		x		
Svein Haugland	FMVA, miljøvern-avdelingen	x	x			x
Björg Hellem	Vest-Agder fylkeskommune	x				
Terje Haaland	Lindesnes Jeger og Fiskerforening	x				x
Toralf Håland	Agder-Telemark Skogeierforening			x		
Per Larsen	VAE Energi AS	x			x	
Bernt Løland	Vest-Agder Bondelag	x	x	x (leder)		
Tor Sigurd Olsen	Grunneierrepresentant Lindesnes				x	
Per Pytten	Grunneierrepresentant Audnedal	x	x			x
Oddleiv Skagestad	Lindesnes kommune	x			x	
Hans Jørgen Snerling	Vest-Agder Bonde- og Småbrukarlag	x				
Dag Telhaug	Grunneierrepresentant Lindesnes					x
Ove Torland	Lindesnes kommune, Prosjektleder	x (leder)	x			x
Edgar Vegge	Prosjektsekretær	x	x		x	
Jens Øydna	Grunneierrepresentant Audnedal					x
John Øydna	Grunneierrepresentant Audnedal				x	